

ΠΑΝΑΘΗ ΝΑΙΑ

◊ ◊ ◊ ◊

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΑΝΑΓΡΑ Ἀμαρτίαι Γονέων.

ΑΣΤΕΡΗ Τὸ Κῦμα τοῦ Σεισμοῦ.

ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥ Πολεμικὸν Τραγοῦδι.

ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ Ὁ Τάφος τῆς Ἱερείας.

Κ. Τ. Ὁ Βάτραχος καὶ τὸ Καλοκαίρι.

ΤΡΙΚΟΓΛΙΔΗ Χατὰμ Τάϋ.

ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΥ Ἀλητεία.

Δ. Κ. Θρύψαλα.

Χρονικά,—Ποιήματα,—Ἀλληλογραφία.

Εἰκόνες τοῦ πολέμου πρωτότυποι.

Εἰκόνες καλλιτεχνικαί, Σκίτσα * *

ΕΤΟΣ ΔΕΚΑΤΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ *

15 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1915 * * * *

ΑΡΙΘ. ΤΕΥΧΟΥΣ 324 * * * *

ΓΡΑΦΕΙΑ
ΑΘΗΝΑΙ, ΑΧΑΡΝΩΝ 23

ΕΓΓΡΑΦΑΙ

Ἑλλάδος ἐτησίως Δρ. 16. — Ἐξωτερικοῦ ἐτησίως Δρ. 20.
Τὰ "ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΑ", ἐκδίδονται τὴν 1^η καὶ 15^η ἐκάστου μηνός.
Τὸ τίμημα τῆς ἐγγραφῆς ἀποστέλλεται διὰ ταχυδρομ. ἢ τραπεζικῆς
ἐπιταγῆς πρὸς τὸν κ.

ΓΕΩΡΓΙΟΝ ΑΓΓ. ΒΛΑΧΟΝ

Ἱδιοκίτην "Παναθηναίων",
ΑΘΗΝΑΣ, Ἀχαρνῶν 23.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΕΤΟΧΙΚΟΝ ΔΡ. 60.000.000

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Διευθύνσεις τηλεγραφικῆς
"Ἀθηναϊκῆς"

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ:

Ἐν Πειραιεῖ, Θεσσαλονίκῃ, Πάτραις, Ἰωαννίνοις, Βόλῳ, Λαρίσσει, Καβάλλῃ, Καλάμαις,
Τριπόλει, Χίῳ, Σάμῳ, Σύρῳ, Χανίοις, Ἡρακλείῳ, Ρεθύμνῃ. — Ἐν Κων/πόλει (Γαλατῇ καὶ
Σταμπούλ), Σμύρνῃ, Ἀμυσῷ, — Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, Κάϊρῳ, Ζαγαζικίῳ. — Ἐν Λονδίῳ (22
Fenchurch Street). — Ἐν Λεμεσῷ (Κύπρου).

ΔΙΟΙΚ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ: Δ. Στεφάνου, Ἀντιπρόεδρος, Γ. Μποννιέ, Διευθύνων Σύμβουλος, Γ. Ἀθηνοβένης,
Σ. Εὐγενίδης, Μ. Λάσκαρης, Βαρώνος Α. δὲ Νεφλίτζ, Ε. Ροδοκανάνης, Κ. Βερούνηκ, Α. Ζαρίφης.

Γενικὸς Διευθυντής: Γ. Κ. ΗΛΙΑΣΚΟΣ

Ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν ἐκτελεῖ πᾶσαν τραπεζικὴν ἐργασίαν, ἥτοι: Προεξοφλήσεις ἐμπορικῶν γραμματίων
καὶ συναλλαγματικῶν, Εἰσπράξεις τοκομεριδίων, παντὸς εἶδους χρεωγράφων, φορτωτικῶν, συναλλαγματικῶν,
γραμματίων ἐσωτερικοῦ καὶ ἐξωτερικοῦ. Ἐκτελεῖ χρηματικὰς ἐντολὰς. Ἐκδίδει ἐπιταγὰς, πιστωτικὰς ἐπιστολάς
καὶ τηλεγραφικὰς ἐντολὰς πληρωμῶν ἐν τῇ ἐσωτερικῇ καὶ τῇ ἐξωτερικῇ. Ἀνοίγει τρέχοντας λ/σμοὺς ἡγγυη-
μένους. Δέχεται καταθέσεις χρεωγράφων πρὸς φύλαξιν ἀντὶ ἐλαχίστων δικαιωμάτων καὶ ἐνοικιάζει διαμερί-
σματα χρηματοκιβωτίων διαφόρων διαστάσεων ὑπὸ ὅρους λίαν εὐνοϊκοῦ διὰ τὸ κοινόν.

Ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν δέχεται καταθέσεις εἰς τραπεζογραμματίᾳ, εἰς χρυσὸν καὶ εἰς ἐπιταγὰς (chèques)
ἐπὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ ὑπὸ ὅρους λίαν εὐνοϊκοῦ.

Αἱ εἰς χρυσὸν καταθέσεις εἶναι ἀποδοτέαι εἰς ὃ νόμισμα ἐνηργήθησαν, αἱ δὲ εἰς ἐπιταγὰς (chèques)
ὁμοίως ἀποδίδονται δι' ἐπιταγῶν (chèques) τῆς Τραπεζῆς ἐπὶ τῶν ἐν τῇ ἐξωτερικῇ ἀνταποκριτῶν τῆς. Οἱ
δεδουλευμένοι τόκοι πληρώνονται καθ' ἑξαμηνίαν ἀπὸ τῆς πρώτης Ἰανουαρίου καὶ ἀπὸ τῆς πρώτης Ἰουλίου
ἐκάστου ἔτους. Ταμειυτήριον μὲ ἰδιαιτέραν ὑπηρεσίαν λειτουργεῖ καθ' ἑκάστην.

ΤΑ ΤΕΛΕΙΟΤΕΡΑ ΤΩΝ
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΑΓΟΡΑΙΩΝ
ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ

ΜΙΝΕΡΒΑ

ΟΔΟΣ ΧΑΡΙΤΟΣ ΑΡ. 1

ΑΘΗΝΑΙ

ΤΗΛΕΦΩΝΟΝ ΑΡ. 979

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Α. ΜΠΑΧΑΟΥΕΡ

ΕΤΑΙΡΙΑ ΗΓΕΡΟΤΗΤΗ ΜΕΤΑΙΣΤΗ

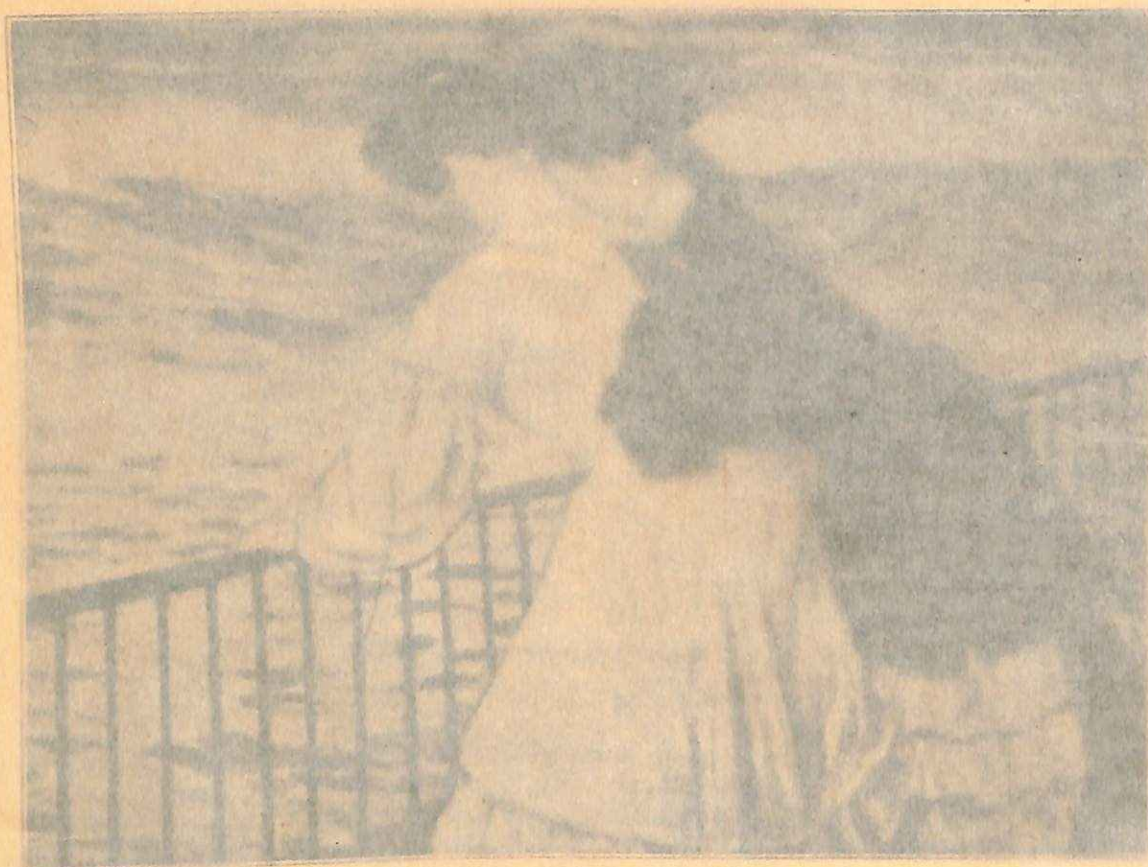
ΕΤΑΙΡΙΑ

ΒΙΒΛΙΟΝ

ΑΓΟΡΑ

26-4-85

35013

ΕΙΣ ΤΗΝ ΤΑΠΑΤΖΑΝ

Ο ΒΑΡΙΣΚΙΩΤΟΣ

Η φασαρία διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν διαφόρων γλυκισμάτων καὶ τῆς Βασιλόπηττας εἰς τὸ ἀρχοντικὸν τῆς Κυρίας Κούζας — εἰς αὐτὰς τὰς περιστάσεις ἀκούεται καὶ προεξάρχει μόνον τὸ ὄνομα τῆς νοικοκυρᾶς — μᾶς ἀπαλλάττει τῆς ὑποχρεώσεως νὰ δηλώσωμεν, ὅτι ἡ Σικηνὴ ὑπόκειται κατὰ τοὺς χρόνους τῆς Βασιλείας τοῦ Ὁθωνος. Σήμερα οἱ καλοὶ-καλοὶ τὰ παίρνουν ὅλα ἔτοιμα.

Αἱ ψυχοκόραι, ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τῆς κόρης τοῦ σπιτιοῦ, τῆς Ταρσίτσας, καὶ τὴν ἀνωτάτην ἐποπτεῖαν τῆς Κυρίας Κούζας, μητρὸς τριῶν υἱῶν καὶ τῆς μοναχοκόρης, εἶχαν ἤδη ἐτοιμάσῃ ἀπὸ χθὲς τῆς δίπλες, τὰ φιοράκια, τὰ λαγάφτια, τὰ κατημέρια, τὰ καλτσούνια, τοὺς ὀρζιέδες, τὰ μελομακάρουνα καὶ τοὺς κλασσικοὺς κουραμπιέδες.

Διὰ κάθε ἐνδεχόμενον ὅμως ἐστάλησαν εἰς τὸν φούρνον καὶ δύο διάνοι, διότι ἦτο πιθανόν, μετὰ τὸ κόψιμον τῆς πῆττας, νὰ ἀναπτηχθῇ καμμία ἔκτακτος εὐθυμία καὶ κάποιος ἀδιάκριτος νὰ βάλῃ τῆς φωνές! «Μὰ ὅλο γλυκά — γλυκά; δὲν θὰ τσιμπήσωμε καὶ κάτι; δὲν θὰ δοκιμάσωμε καὶ τὰ καλὰ κρασιά, τὰ ὅποια ποτὲ δὲν ἔλειψαν ἀπὸ τὸ κελλάρι τῆς Κυρίας Κούζας;»

Ἀφοῦ ἐτοιμάσθησαν λοιπὸν ὅλα αὐτά, ἦλθε καὶ ἡ σειρὰ τῆς Βασιλόπηττας. Εἶχαν παραταχθῇ σὲ ἓνα τραπέζι ἡ ψιλοτριμμένη καὶ κοσκινισμένη ζάχαρι, ἡ ἄχνη, τὰ αὐγά, ἡ τριμμένη μαστίχα, τὸ ἀνθόνερο, τὰ διάφορα μπαχαρικά καὶ τὸ θαυμασίον καὶ ἀδολώτατον βούτυρον. Τὸ προζύμι μέσα εἰς τὴν εἰδικὴν γαβάθαν εἶχε φουσκώσῃ τόσον, ποῦ ἡ κυρτότης του ἤρχισε νὰ σκάζῃ εἰς διάφορα σημεῖα.

Ἦλθε καὶ τὸ σκαφιδάκι, ἀπαστράπτον ἀπὸ καθαριότητα, καὶ τελευταία ἡ νεαρωτέρα καὶ ὑγιεστέρα ἀπὸ τὰς τρεῖς ψυχοκόρας, ἡ Λιμπίτσα, ξεμπρατσωμένη καὶ τετραπάστρικη. Τὰ χέρια τῆς — ἄξια καλυτέρας τύχης — τὰ ὅποια εἶχε

χονδρύνῃ ἡ ἐργασία, χωρὶς νὰ τὰ καταστρέψῃ, εἶχαν πλυθῇ καὶ ξαναπλυθῇ μὲ τρία σαπούνια.

— Γὰ νὰ ἰδῶ καὶ τὰ νύχια σου! τῆς εἶπεν ἡ Κυρία Κούζα. «Καλά. Τάτριψες καὶ μὲ λεμονόκουπα; Καλά. Φέρε ἐδῶ τὸ λεγενόμπρικο νὰ ξαναπλυθῇς μπροστὰ μου καὶ ὕστερα ν' ἀρχίσῃς τὸ ζύμωμα Καλά».

Καὶ στρεφομένη πρὸς τὴν ἄλλην ψυχοκόρην ποῦ ἔσπαζε τὰ αὐγά ποῦ θὰ κτυπηθοῦν:

— Νὰ κλειδώσῃς, Τατιανή, τώρα τῆς πόρτες νὰ μὴ μᾶς ἔρθῃ κανένας χασομέρης καὶ μᾶς ἀλικοντίσῃ ἀπὸ τὴ δουλειά. Τὸ περισσότερο, νὰ μὴν τοῦ κατέβῃ καὶ μᾶς ἔρθῃ ὁ κυρ-Θανάσης...

— Ὁ Βαρίσκιωτος;!

— Ποιὸς ἄλλος;!

— Ἀμ' αὐτός, Κυρία, εἶναι μέσα τόσῃν ὥρᾳ! Διαβάζει τὴν ἐφημερίδα του καὶ περιμένει τὸν καφέ του.

— Ὡχ ἀλλοίμονο! . . . κάμετέ του γρήγορα τὸν καφέ καὶ πέστε του μὲ τρόπο πῶς μᾶς συγχωρεῖ γιατί ἔχομε πολλὴ δουλειά. Πές του το ἐσύ, Τατιανή. Μπορεῖ νὰ καταλάβῃ πῶς μᾶς εἶναι βάρος καὶ ἅμα τελειώσῃ τὴν ἐφημερίδα του νὰ φύγῃ.

— Ἐχει τρεῖς ἐφημερίδες, μητέρα, λέγει τὸ κορίτσι τοῦ σπιτιοῦ, τὴν «Ἀθηνᾶ», τὴν «Ἐλπίδα» καὶ τὸν «Αἰῶνα»

Κάτι ἐντονώτερον ἤθελε νὰ προσθέσῃ εἰς τὰς ὁδηγίας τῆς ἡ Κυρία Κούζα, ὅταν ἓνα βροντόφωνον «Χαίρετε! . . .» τοῦ κυρ-Θανάση τῆς ἐμαρμάρωσεν ὅλες.

✱

— Ἦρθα μὲ ματιὰ νὰ σᾶς καμαρώσω ποῦ βασανίζεστε μὲ τῆς αἰώνιες κουταμάρες Μὰ αὐτὸς ὁ καφές, εὐλογημένες, κόκκαλα ἔχει;

— Πήγαινε μέσα νὰ χαρῆς τὰ μάτια σου. Καὶ

θάροη και ο καφές και παξιμαδάκια ακόμη σά θέλης.

— Αυτό ν' ακούγεται Μά έλεγα νά τόν πάρω έδω είναι και πιό ζεστό.

— Όχι, όχι, δέν κάνει. Ξένο μάτι όταν βλέπη, δέν άνεβαίνει τό ζυμάρι.

— Πάλι τά αιώνια σκουριασμένα πράγματα άρχισες νά μου λές.

— Μά πήγαινε λοιπόν, Χριστιανέ μου, μέσα σου λέω! . . .

— Καλά, καλά πηγαίνω, πηγαίνω Και φεύγοντας έμουρμούριζε: «Πώς βασανίζονται αύταις ή γυναίκες μέ τό κάθε τι. Τί άνοησίαις, τί άνοησίαις . . . Νά κόψουν λέει τήν πήττα. Κι' άν δέν τήν κόψουν; . . . Έχάλασε βλέπεις ο κόσμος . . . »

Η Κούζα δέν έκρατήθη και άνεφώνησε:

«Ούφ! ξεπλακώθηκε ή καρδιά μου!.. Βάλτε τό σύρτη νά μήν ξανάμψη μέσα! . . . Τό βράδυ πρώτος και καλύτερος θά ριχτή στήν πήττα. Τώρα μάς κόροϊδεύει κι' όλας. Και άποτεινομένη πρὸς τήν κόρη της: Ένα δά συμπέθερο έχω άπ' τόν πατέρα σου και καλόν! . . . »

✱

Έφθασ' ή ώρα. Τό συγγενολόι και οί φίλοι ήρχισαν νά προσέρχονται.

Προσεφέρθη καφές και γλυκόν, και μετά τινας συνδιαλέξεις και κουρकुσουριές, εκάθισαν εις τό τραπέζι ποῦ θά τά κόψουν. Τά παιδιά, συγκεντρωθέντα εις μίαν γωνίαν τής αίθούσης, ήρχισαν και αυτά άπό τό δακτυλιδάκι, διά νά ξεαντλήσουν όλην τήν σειράν τών παιγνιδιών, τά όποια ώνομάσθησαν άθῶα διά νά μή όνομασθοῦν κουτά.

Ο λανσκενές τώρα εις τό τραπέζι δίνει και παίρνει, εύθυσ δέ άπό τήν άρχήν έδειξε τās προτιμήσεις του. Όλοι περνοῦσαν χωρίς νά κάμουν πάσαν, μόλις όμως έφθανεν ή σειρά του τοκιστοῦ κυρ-Τρύφωνα τά χαρτιά δέν έννοοῦσαν νά ξεκολλήσουν άπ' τά χέρια του. Η συντροφιά ήρχισε νά δυσανασχετῇ. Στήν άρχή έμόρφαζαν, ύστερα έμουρμούριζαν και εις τό τέλος τά έλεγαν πιά και φωνακτά:

— Όρίστε τά χαρτιά, κυρ-Τρύφωνα! Κύτταξε πάλι νά τής κάμης τής δέκα πασιτίσες σου.

— Βρε άδερφέ! πώς άλλοιώς; ο παρās τόν γνωρίζει — Τς, τς, τς, μά έσύ είσαι πιά άνυπόφορος!... — Σάν μπῆ ή άλλος χρόνος έννοια σας και θά του τά πάρωμε πίσω (είπε κάποιος κρυφά στόν διπλανόν του). — Κι' άν σηκωθῇ και φύγη; Δέ θυμάσαι πέρσι ποῦ του ήρθε πονοκέφαλος; «Κάθισε κυρ-Τρύφωνα». «Δέν μπορῶ, δέν μπορῶ, πάει νά σπάση τό κεφάλι

μου. Έπειτα καλύτερα και για σās. Έχω χαρτί σήμερα. Θέλετε νά σās πάρω και τά ρέστα;»

— Τό θυμάμαι, μά φοβοῦμαι και ένα άλλο... Βρε άδερφέ, ακόμη κάνει πάσες; — Τί φοβάσαι;

— Πώς τά μεσάνυχτα σήμερα θά μάς βροῦν χωρίς πεντάρα . . .

Ένῳ δ' ξεηκολούθουν αύτοί τās συνομιλίας των μυστικά και φωνακτά, ο κυρ-Τρύφοντας ξεηκολούθει και αύτός τής πάσες του. Η Κυρία Κούζα ειχε δαιμονισθῇ. Έρριχνε μία ματιά στά παιδιά, μπεινόβγαινε στήν τραπεζαρία διά νά ιδῇ τās ετοιμασίας, μά τόν νοῦ της τόν ειχε στό παιγνίδι. Ο κυρ-Αναστάσης, ο σύζυγός της, έχανε καταπληκτικά, ένῳ λόφος όλόκληρος άπό σφάντζικες ειχεν ύψωθῇ πρὸ του κυρ-Τρύφωνα.

Έξαφνα τής Κυρίας Κούζας τής έρχεται μία έμπνευσις. Πλησιάζει τόν Βαρίσκιωτον. Αὐτός μόνος άπό όλην τήν συντροφιά δέν συμμετείχε εις τό παιγνίδι. Ξαπλωμένος σέ μία πολθρόνα εδιάβαζε τής εφημερίδες του περιμένοντας τήν ώρα τής Βασιλόπηττας και όλο ένα κύτταζε τό ρολόγι του: «άκόμα 11 και 20', τί διάβολο αύτός ο χρόνος δέν έννοεῖ νά ξεκολλήσῃ! . . . »

— Δέν μάς λές και κἀνα νέο, κυρ-Θανάση; Του λέγει ή Κυρία Κούζα πλησιάζουσα.

— Τό νέο είναι, πώς δέν περνᾷ ή ώρα.

— Έννοια σου και θάποζημιωθῇς. Σοῦχω σ' ένα πιάτο άπό όλα. Μόνο για τήν πήττα θά σηκωθῇς λίγο και πάλι ξανακάθεσαι. Θά σου τά φέρῃ έδω ή Ταρσίτσα.

— Ευχαριστῶ! πάντοτε καλή, πάντοτε περιποιητική. Μά νά ιδούμε θά σηκωθοῦν αύτοί οί μονομανεῖς χαρτοπαῖται άπ' τό τραπέζι; ή θά τοῦς εὔρη κι' ο άλλος χρόνος;

— Αμα χτυπήσουν 12 τοῦς τά χαλῶ εγώ κι' έννοια σου . . .

— Μακάρι νά τοῦς τά χαλοῦσες και άπό τά τώρα. Έθιμο σου λέει ο άλλος, άκοῦς έθιμο!... Έθιμο νά γεμίζουν τήν τζέπη του Τρύφωνα μέ σφάντζικες. Νά, πάλι ήρθε ή άράδα του. Κόλλησαν τά χαρτιά στά χέρια του. Διαβάζω, Κυρία Κούζα, έδω ποῦ κάθομαι, μά τό μάτι μου τά προφταίνει όλα.

Τώρα τό σχέδιον τής Κυρίας Κούζας τίθεται εις ένέργειαν.

— Νά, μία σφάντζικα, κυρ-Θανάση. Κάνε μου τή χάρι νά τήν ποντάρῃς τώρα ποῦχει τό χέρι ο Τρύφοντας.

— Μετά χαρās σου, μά θά τήν χάσης.

— Δέν πειράζει. Κερδίζω στήν αγάπη.

Ζητωκραυγαί ύπεδέχθησαν τήν εμφάνισιν εις τό τραπέζι του Βαρίσκιωτου.

Ποτέ του δέν ειχε πιάσῃ χαρτί στό χέρι. Μό-

νον τήν πασσέντζα του Μεγάλου Ναπολέοντος ήξευρε νά ρίχνῃ.

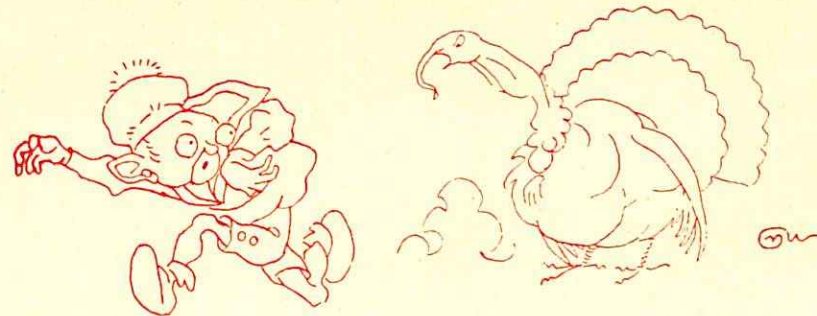
— Νά! για τό καλό, και σεβόμενος τά έθιμά σας, βάζω και εγώ μία σφάντζικα!

Τό Άνάστα ο Θεός έγινε τότε.

Ο κυρ-Τρύφοντας του ειπε ένα ξερόν «εὐχαρίστως», αλλά ή ματιά του απέδειξε, ότι δέν ευχαριστήθη και πολὺ άπό τήν εμφάνισιν αύτῃν του άτζαμῆ και σκουντούφλη κυρ-Θανάση.

— Τρία και πέντε. Φωνάζει ο Τρύφοντας Πέντε! Πάρε δύο σφάντζικες, κυρ-Θανάση, και ξεφορτώσου μας.

— Όχι δά, τώρα ποῦ σ' έπιασα, άμα έχῃς άράδα θά ξανάρῳ και ή θά τής κάμω τέσσερης, ή θά μου τής πάρῃς και αύτές!... Και ξανακάθισε στήν πολθρόνα του.

ΝΑ ΣΤΑ 'ΠΩ; . . .

Στό σπίτι σου έρχομαι, κυρά,
μέ τήν καρδιά στό στόμα,
κτυπῶ τήν πόρτα μέ χαρά,
πρώτη και δεύτερη φορά,
κι' άπ' έξω στέκω άκόμα.

Στό σπίτι σου έρχομαι, κτυπῶ
κι' ὄρες άδίκως χάνω,
και δέν ανοίγεις νά στά 'πῶ
πώς σέ λατρεύω, σ' αγαπῶ
και κᾷτι παραπάνω.

Άνοιξε λίγο, καρτερῶ
στό σπίτι άπ' έξω—τάνθογνάμι—
τό παραθύρι σου θωρῶ,
μά έτσι ανώφελα θαρρῶ:
Σοῦ τᾶπαν κι' άλλοι . . .

ΠΑΡΑΦΡΩΝ

— Σοῦ τῆς δίνω τής τέσσερης νά κάτσης στά αυγά σου Του φωνάζει ο Τρύφοντας.

Άλλά τό κακόν έγινε πιά. Ο δαίμων του χαρτοπαιγνίου—Όρνία ποῦ τόν ειπε ένας μάγος—ειχε καταδικάσῃ τόν Τρύφωνα.

Τό ρολόγι κτυποῦσε τά μεσάνυχτα και ο Τρύφοντας ειχε μείνῃ μέ μία σφάντζικα.

Όλοι σχεδόν ειχαν πάρῃ τά χρήματά των πίσω.

Η Βασιλόπηττα ενεφανίσθη τώρα μέ μεγάλην έπισημότητα και κατόπιν μέ θριαμβευτικόν ὕψος ή Κυρία Κούζα, τρίτη δέ κατά τήν τάξιν ή Ταρσίτσα, κρατοῦσα ένα πιάτο φαρουρί, γεμάτο γλυκίσματα, προσωρισμένα διά τόν Βαρίσκιωτον.

Δ. ΓΡ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥΣ

Ο ΓΕΡΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΒΡΕΦΟΣ

Τὸ χρόνον ἀπ' τὰ μεσάνυχτα λίγες στιγμὲς χωρίζουν.

Τὰ ξύλα φλογερόγλωσσα μέσα στὸ τζάκι τρίζουν
καὶ τὸ λυχνάρι ἀπ' ἀντικρὺν μὲ λιγοστὸ τὸ λάδι
μόλις τολμᾷ τρεμόφωτο νὰ διώχνῃ τὸ σκοτάδι.

Δίπλα στὸ τζάκι καθιστὸς γέρος μὲ τ' ἄσπρα γένεια
σ' ἓνα τεφτέρι σκύβοντας δείχνει μεγάλην ἔννοια.
Στὸ πρόσωπό του τῆς φωτιᾶς ἡ λάμψη ἀντιφεγγίζει
καὶ δείχνει τῆς ζωωματιῆς βαθύτερες. Ἀγγίζει
μὲ τὰ λιγνὰ ἀκροδάχτυλα τρεμόμενο τὸ χέρι
προσεχτικὰ στ' ὀρθάνοιχτο κι' ὀλόγραφο τεφτέρι
καὶ στρέφοντας μὲ τὴ σειρὰ τρακόσα τόσα φύλλα
δείχνει πῶς νοιώθει σύγνωρμη χαρᾶς ἀνατριχίλα
καὶ φαίνεται περήφανος.

Τὰ φύλλα εἶνε γραμμένα
ἄλλα μὲ γράμματα χρυσᾶ καὶ χῶρια τὸ καθένα
κι' ἄλλα μὲ κατακόκκινο κ' αἵματηρὸ μελάνι.

Ἀντίκρου, στὴν παρὰγωνιά, ποῦ ὁ λύχνος δὲν τὴ φτάνει,
κάθονται τρεῖς γερόντισσες μαντηλοσκομφωμένες
ποῦ μοιάζουνε σὰν ἀδελφές. Εἶνε κ' ἡ τρεῖς σκυμμένες
καὶ κάπου-κάπου στρέφουνε κυττάζοντας τὴ στάχτη,
καὶ νυχτερεύουν ἄφωνες. Ἡ μιὰ κλώθει στ' ἀδράχτι,
ἡ ἄλλη γνέθει καί, κοντὰ σ' αὐτὴν ποῦ κλώθει, ἡ τρίτη
ἓνα ψαλίδι ὀρθάνοιχτο κρατεῖ.

Μέσα στὸ σπίτι
μηδὲ λαλιά μηδὲ φωνή, λὲς κάποιον χέρι φράζει
καὶ τὴν ἀνάσα ἀπόβαθα.

Ξάφνω τ' ὀρνίθι κράζει

σημαίνοντας μεσάνυχτα· ὁ λύχνος τρεμοσβύνει
μὲ μιὰ στερνὴν ἀναλαμπὴ σπιθόβολη. Ἐκείνη
μὲ τὸ ψαλίδι ὀρθάνοιχτο κοντὰ σ' αὐτὴν ποῦ κλώθει
κόβει ἀπ' τ' ἀδράχτι τὴν κλωστή· ὁ γέρος χάμω ἐστρώθη
μὲ μιᾶς νεκρὸς κι' ἀσάλευτος.

Ἡ θύρα ἀνοίγει. Μπαίνει
ἡ πιὸ ὡμορφη κ' ἡ πιὸ καλὴ γυναίκα. Εἶνε ντυμένη
σὰν Παναγία καὶ μαζὶ σὰν Ἀθηνᾶ. Τὰ χεῖλη
ροδογελοῦν· στὰ μάτια τῆς ἥλιος λὲς θ' ἀνατείλῃ.
Στὴν ἀγκαλιὰ βρέφος κρατεῖ, στὸ χέρι τῆς λαμπάδα.

Σηκώνοντ' ἡ γερόντισσες, σκύβουν μπρὸς στὴν Ἑλλάδα.

— Μοιράνετέ το, λέει αὐτή, τὸ βρέφος ποῦ ἐγεννήθη.
(Καὶ νά, ξαναδευτέρωσε κ' ἐλάλησε τ' ὀρνίθι).
» Μοιράνετέ το σύμψυχα, πέτε τὸ ροιζικό του —
» θᾶνε δικό μου ροιζικό, δικό μου, ὄχι δικό του,
» δικό μου καὶ τοῦ ρήγα μου καὶ τῶν παιδιῶν μου· ἀκοῦτε;
» Πάρτε το στῆς ἀγκάλες σας ὄχι μὲ χάδια κι' οὔτε
» μὲ λόγια καὶ μὲ τάμματα ποῦ ξέστοχα περνᾶνε·
» θέλω ὅ,τι πῆτε, νὰ γενῇ καὶ θέλω ἀλήθεια νᾶνε.
» Μοιράνετέ το σύμψυχα τὸ βρέφος ποῦ σᾶς δείχνω».

Σπουδαχτικὰ ἡ γερόντισσες ἐγέμισαν τὸ λύχνο,
ἐπήρανε μὲ τὴ σειρὰ τὸ βρέφος στῆς ἀγκάλες
κ' ἡ μιὰ κάτι ψιθύρισε κ' ἐχάρηκαν ἡ ἄλλες
κ' ἔσκυψαν καὶ τὸ φίλησαν μὲ τὴν καρδιά των ὅλη
δείχνοντας μὲ τὸ δάχτυλο ψηλὰ κατὰ τὴν Πόλι.

ΙΩΑΝΝΙΝΗΣ ΠΟΛΕΜΗΣ

ΠΕΖΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΚΥΡΙΑ,

Ο Άγιος Βασίλης έρχεται σήμερα από την Καισαρείαν. Τον βλέπω καταφορτωμένον με τὸ μεγάλον του καλάθι, γεμάτον ἀπὸ εὐτυχίας, νὰ κατεβαίνει ἀργὰ-ἀργὰ ἀπὸ τὸ χιονισμένον βουνόν, ὅπου τὸν εἶχεν ἀνεβάσῃ ἡ φαντασία τῶν μικρῶν παιδιῶν καὶ τῆς μητέρας τὸ βραδυνὸν νανούρισμα. Εἰς ὀλίγον θὰ εἶναι ἐδῶ. Ἀπὸ τὸ καλάθι του ξεχειλίζουν κοῦκλες κατὰ-ξανθες με ἡμίκλειστα μάτια, καὶ βλαχοπούλες με κόκκινα μάγουλα καὶ νά, φαίνεται καὶ τὸ στιβαρὸν χέρι τοῦ εὐζώνου ποῦ κρατεῖ τὸ μολυβένιον του σπαθί. Ἀφῆστε τὸ πλέξιμόν σας, Κυρία, κ' ἐλάτε νὰ τὸν περιμένωμεν μαζί. Ποιὸς ἔξερει; Ἴσως ἔχει φέρεи κάτι καὶ γιὰ μᾶς.

Ἐλάτε· ἔως ποῦ νὰ ἔλθῃ, ἃς μετρήσωμεν τὰ ἄσπρα μας μαλλιά· καθ' ἓνα τους ἐφύτρωσε ἐκεῖ ὅπου ἔφυγε ἓνα ὄνειρον, καὶ θὰ ζήσωμεν ἴσως τὰ παλὰ ὄνειρά μας εἰς τὸ μέτρημά των. Νὰ ἐδῶ ἐπάνω ἀπὸ τὸ χαριτωμένον σας αὐτί, ποῦ κρύβει τόσον πλούσια ὁ συρμός, μία ἄσπρη, κάτασπρη τρίχα. Εἶναι ἄρα γε ἡ πρώτη, ποῦ ἦλθε ἓνα πρωὶ καὶ σᾶς εἶδε μελαγχολικὴν ἐμπρὸς εἰς τὸν καθρέπτην; Εἶναι ἡ τελευταία, ποῦ ἐγεννήθη χθὲς βράδυ βιαστικῇ, ἐνῶ ἐκοιμασθε εὐτυχῆς, καὶ σᾶς ἔκαμε νὰ ἐξυπνήσετε τρομαγμένη; Ἴσως ἡ πρώτη, ἴσως ἡ τελευταία. Τί σημαίνει ὅμως; Ἡ μεγάλη δυστυχία εἶναι ὅτι εἶναι ἐκεῖ. Τὰ ἄλλα μαλλιά, πλούσια εἰς χρῶμα καὶ νεότητα, τὴν κυττάζουν τρομαγμένα, ὁ καθρέπτης, συνηθισμένος ν' ἀντανάκῃ τὴν παιδικὴν σας χάριν, τὴν βλέπει ἀνήσυχος, σείς τὴν κρύβετε καὶ ἡ καρδιά θυσιάζει μίαν ἐλπίδα τῆς ἀκόμῃ διὰ νὰ τὴν θρέψῃ. Ἔτσι ἓνα πρωὶ θὰ ἔλθῃ ὁ Ἅγιος Βασίλης καὶ θὰ μᾶς εὕρῃ καὶ τοὺς δύο λευκοὺς. Τότε—ἂν σεῖς δὲν βάφεσθε—ἴσως ἔλθω πάλιν κοντά σας καὶ σᾶς πῶ: Ἐλάτε

νὰ τὸν περιμένωμεν μαζί καὶ ἃς μετρήσωμεν τὰ μαῦρά μας μαλλιά· θὰ εἶναι τότε ἓνας ἀπὸ τοὺς τελευταίους Ἅγιους Βασίλιδες, καὶ τὸ καλάθι του θὰ ἔχῃ μόνον χιόνια γιὰ μᾶς.

Ψυχὴ μου.

— Διὰτὶ ἀφίνομεν τὰ μαλλιά αὐτὰ νὰ ἀσπρίζουν; Δόστε μου τὰ χεῖλή σας· ἔξω φρυσᾷ χιονισμένος ὁ βορριάς, τὸ τζάκι σκορπᾷ σπίδες γύρω του, τ' ἄνθη, ποῦ ἔφεραν ὁ χειμὼν παγωμένα εἰς τὸ ἀνθοδοχεῖόν σας, μᾶς κυττοῦν ζηλότυπα. Δόστε μου τὰ χεῖλή σας, ἀφῆστέ τα νὰ τραγουδήσουν μαζί μου τὸ ἄσμα ἁσμάτων τῆς νεότητος. Ἀφῆστέ τα νὰ χαρίσουν τὴν εὐτυχίαν τῆς ἡδονῆς εἰς τὸ μικρὸ αὐτὸ διάλειμμα ποῦ ἀφίνει ὁ καιρὸς εἰς τὰς αἰσθήσεις Ἀφῆστέ τα νὰ μᾶς ἀπατήσουν.

Εἰς τὸν κόσμον αὐτόν, ὅπου ὅλα, ὅλα εἶναι ψεύδη, ἀλήθειαν λέγουν μόνον τὰ χεῖλη, ὅταν δὲν ῥιζοῦν. Δόστε μου τὰ χεῖλή σας· μετὸ ἄλκιον χρῶμά τους θὰ βάψωμεν τὰ λευκά μας μαλλιά, μετὴν πνοήν των θὰ ἀναστήσωμεν τὰ ἀποθάνοντάς μας ὄνειρα, θὰ ζήσωμεν διπλὸν τὸν καιρὸν μας ποῦ περνᾷ, καὶ ὁ καιρὸς θὰ σταματήσῃ. Γελάτε;

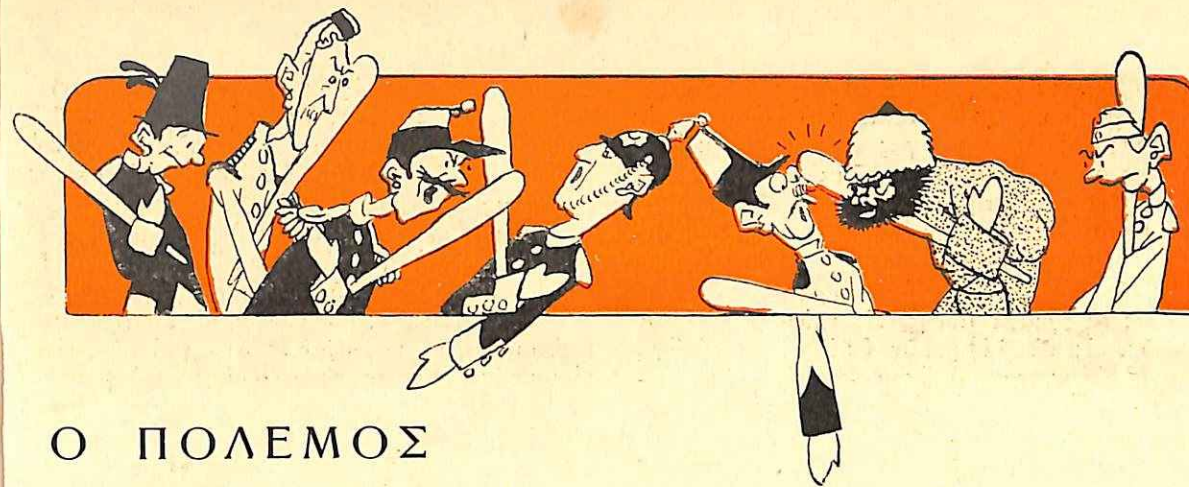
Ἀφίνετε τὸ πλέξιμό σας;...

✱

... Ἐπάνω εἰς τὸ καλάθι του χιλιάδες εἶναι τὰ παιχνίδια τῶν μικρῶν παιδιῶν. Κοῦκλες κατὰ-ξανθες με ἡμίκλειστα μάτια, βλαχοπούλες με ῥόδινα μάγουλα, καὶ εὐζωνοὶ ποῦ κρατοῦν γενναῖοι τὸ μολυβένιον τους σπαθί. Κάτω-κάτω ὁμοῦ εἰς τὸ χιονισμένον καλάθι εἶχεν ὁ Ἅγιος Βασίλης καὶ γιὰ μᾶς. Δὲν σᾶς τὸ εἶπα;

31 Δεκεμβρίου 2915.

ΑΤΥΧΩΣ

Ο ΠΟΛΕΜΟΣ

[Ὁ διαπρεπὲς λόγιος κ. Μπάμπης Ἀντίνος ὁμιλεῖ εἰς τὴν αἴθουσαν τῶν διαλέξεων τοῦ Βασιλικοῦ Θεάτρου, ἐνώπιον ἐκλεκτοῦ ἀκροατηρίου, μετὰ θέματα τοῦ σημερινοῦ Πολέμου. Χάριν τῶν «Παναθηναίων» ἠθέλησεν ὁ ὁμιλητὴς νὰ παραχωρήσῃ τὰς θελίδας αὐτάς, αἵτινες ἀποτελοῦν τὸν ἐπίλογον καὶ περιλαμβάνουν τὴν κυρίαν ἰδέαν τῆς ὅλης ὁμιλίας, τὰς ὁποίας μετὰ χαρὰν δημοσιεύομεν].

Εἰς αὐτὸν τὸν πόλεμον, τὸν λυσσώδη, τὸν ἀπονενομημένον, τὸν ἀνόσιον, ἐρρίφθησαν ὅλα περιπίπτου τὰ ἔθνη τοῦ κόσμου, μεμονωμένα ἢ καθ' ὁμάδας, φερόμενα ἀκράτητα τὸ ἐν κατόπιν τοῦ ἄλλου εἰς τὴν λίμνην αὐτὴν τοῦ αἵματος, ὡς τὰ πρόβατα τοῦ Πανούργου. Λαοὶ ἀντιπροσωπεύοντες τὰς πλέον ἀνομοίους ἀνθρωπίνους φυλάς, τὰς πλέον ἀφεστώσας γεωγραφικὰς ζώνας, τὰ πλέον ἄσχετα θρησκευματα, οὐδεμίαν ἔχοντες πρότερον πρὸς ἀλλήλους ἐπιμιξίαν, συνητητήσαν διὰ πρώτην φορὰν ἐπὶ τῆς σκηνῆς τῆς παγκοσμίου δράσεως, εἴτε ὡς ἀντιμέτωποι, εἴτε ὡς παραστάται, ἀποτελέσαντες τοὺς μᾶλλον ἀλλοκότους συνδυασμούς. Οὕτως οἱ Σιβηριανοὶ εὐρέθησαν σύμμαχοι μετὰ τοὺς Μαύρους τῆς Σενεγάλης, οἱ Σέρβοι συμπράττουν μετὰ τοὺς Ἰάπωνας, οἱ Πορτογάλοι μετὰ τοὺς Μαυροβονίνους, ὥστε ὁ εὐρισκόμενος πρὸ τῆς πρωτοφανοῦς ταύτης πυργοποιίας νὰ διατάξῃ ἂν πρόκειται, τῷ ὄντι, περὶ αἰμυληροτάτου πολέμου ἢ περὶ εὐθύμου ὑπερέττας.

Ὅσοι δὲ λαοὶ δὲν παρεσύρθησαν ἀκόμῃ εἰς τὴν μεγάλην αὐτὴν πολεμικὴν δίνην, στέκουν μετὰ τὸ ὄπλον εἰς τὰς χεῖρας, εἴτε διότι παραδοκῶν τὴν εὐθετον στιγμὴν, εἴτε διότι φοβοῦνται μήπως ἐκόντες ἄκοντες ἀναγκασθῶν νὰ ἔμβουν εἰς τὸν χορόν. Ἡ περισκεψὶς καὶ ἡ ἐπιφύλαξις εἰς τὰς τοιαύτας περιστάσεις εἶνε σωτήριος· διότι ὁ πόλεμος—καὶ μάλιστα πόλεμος οἶος ὁ σημερινός—εἶνε παιγνίδιον παρουσιάζον πολλὰ τὰπροσδόκητα καὶ τοῦ ὁποίου κανεὶς δὲν δύναται νὰ προῖδῃ ἀσφαλῶς οὔτε τὴν ἔκτασιν, οὔτε τὴν τελικὴν ἔκβασιν. Πρέπει νὰ γνωρίζετε ὅτι εἰς τὰ θεάτρα ἐν γένει, καὶ εἰς αὐτὸ ἀκόμῃ τὸ θέατρον

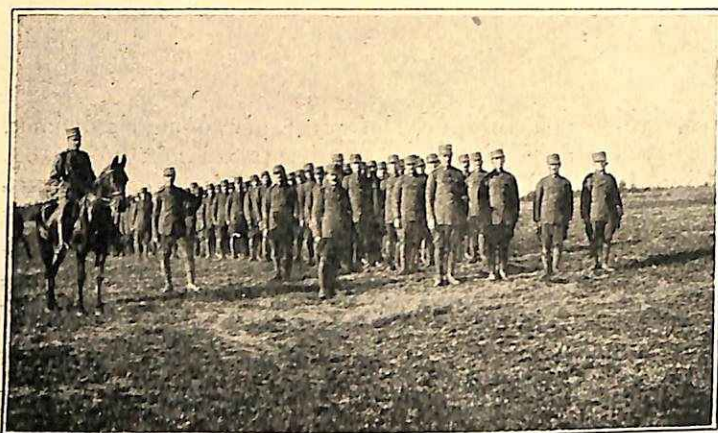
τοῦ πολέμου, εἰσέρχεται μὲν ὁ καθεὶς ἀκόπως, ἀλλὰ δὲν γνωρίζει πάντοτε καὶ πῶς θὰ ἐξέλθῃ. Καὶ πρὸς ἀπόδειξιν θὰ σᾶς ἀναφέρω τὴν ἱστορίαν ἐνὸς πτωχοῦ διευθυντοῦ ἱπποδρομίου, ὅστις ἐπῆγε κάποτε εἰς ἐπαρχιακὴν τινα πόλιν νὰ δώσῃ παραστάσεις. Ὄρισε τὸ εἰσιτήριον κατ' ἀρχὰς εἰς δύο δραχμάς, ἀλλ' ἐπειδὴ οἱ θεαταὶ δὲν προσήρχοντο, τὸ ὑπεβίβασεν εἰς μίαν. Τὸ θέατρον ἐξηκολούθει νὰ μένῃ κενὸν καὶ ὁ θιασάρχης τὸ ὑπεβίβασεν ἐκ νέου εἰς πενήντα λεπτά, ἀλλ' αἱ εἰσπράξεις ἐξηκολούθουν νὰ εἶναι ἀπελπιστικαὶ καὶ ἡ πείνα ἠπειλεῖ δεινῶς τοὺς στομάχους.

Τότε ὁ θιασάρχης ἔλαβε γενναίαν ἀποφασιν· ἀνήγγειλε μίαν παράστασιν μετὰ εἰσοδὸν δωρεὰν καὶ ἡ μάνδρα ἐγέμισεν ἀσφυκτικῶς ἀπὸ θεατᾶς. Ὅτε ἡ παράστασις ἐτελείωσε καὶ οἱ θεαταὶ ἐπρόχωρησαν νὰ ἐξέλθουν, εἶδαν εἰς τὴν θύραν ἀνηρτημένην πινακίδα μετὰ μεγάλα γράμματα λέγουσαν: «Ἐξόδος δραχμὴ μία», δύο δὲ ἀθλητικοὶ ἱπποκόμοι, ἱστάμενοι παρὰ τὴν θύραν, ἐφαίνοντο ἑτοιμοὶ νὰ ἐπιβάλουν διὰ τῆς βίας τὸν καταναγκαστικὸν φόρον τῆς ἐξόδου εἰς τοὺς δυστροποῦντας.

Ἄλλ' ἀφίνοντες τὰς ἐπιπολαίους ἐντυπώσεις καὶ παρατηρήσεις, ἃς προσπαθήσωμεν νὰ εἰσδύσωμεν βαθύτερον εἰς τὴν ἐννοίαν καὶ τὴν σημασίαν τοῦ φαινομένου. Καὶ ἃς ἀντιμετωπίσωμεν εὐθαρσῶς μίαν φιλοσοφικωτέραν ἀποψιν τοῦ θέματος: Αὐτὴ ἡ παράλογος ὁρμὴ, μετὰ τὴν ὁποίαν οἱ πλείστοι τῶν λαῶν τῆς γῆς ἐρρίφθησαν εἰς τὴν ἀλληλοκτονίαν, αὐτὸ τὸ ἐξαφνικὸν φρούαγμα τῶν ἐθνῶν, αὐτὴ ἡ παρὰ πᾶσαν προσδοκίαν ἐνσκήψασα ἀκαδέκτως αἱμοχαρὴς μανία, δὲν εἶνε τάχα σημεῖον ἐνδεικτικὸν

ὅτι τὸ πρᾶγμα προήλθεν ἐξ ἀνωτέρας δυνάμεως; Ἡ ἀνθρωπότης διέπεται ὑπὸ νόμων, τοὺς ὁποίους ἐθέσπισεν ὁ μέγας Δημιουργὸς καὶ εἰς τὸ πεπερασμένον ἡμῶν πνεῦμα δὲν εἶνε δεδομένη ἡ ἐξιχνίασις τῆς ὑψηλῆς ταύτης νομοθεσίας.

Ὁ πόλεμος δέ, ὅσῃν καὶ ἂν ἐμπνέη φρίκην, εἶνε θεσμὸς περιλαμβανόμενος εἰς τὴν λειτουργίαν τῆς φύσεως. Εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς καὶ εἰς τὰ ἔγκατα αὐτῆς, εἰς τοὺς μυχοὺς τῶν δασῶν, εἰς τὰ βάθη τῶν ὑδάτων, εἰς τὰ ὕψη τῶν αἰθέρων, παντοῦ ὅπου σπαργᾷ ἡ ζωὴ, μεταξὺ τῶν ὄντων καὶ τοῦ ὁρατοῦ καὶ τοῦ ἀοράτου κόσμου, δὲν ἔπαυσεν ὁ πόλεμος οὔτε μίαν στιγμὴν διεξαγόμενος ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας τῆς Δημιουργίας. Ἐντὸς ἡμῶν αὐτῶν ἀκόμη,

Ὁ Γενικὸς Πρόξενος τῆς Ἑλλάδος ἐν Γιοχάνεσμπουργ κ. Α. Βορρές, γυμνάζων τὸν Ἑλληνικὸν Ἱερὸν Λόχον.

ἐντὸς τῶν ἀγγείων τοῦ σώματός μας, λυσσώδης τελεῖται ἀγὼν ἐξοντώσεως καὶ ἐπικρατήσεως ἀναμέσον τῶν μυστηριωδῶν μικροοργανισμῶν. Ἡ γένεσις καὶ ἡ φθορὰ ἀποτελοῦν τὴν ἀλληλένδετον καὶ ἀλληλοπαράγωγον δυάδα τῆς αἰωνίου δράσεως τῆς ζωῆς. Ὁ μέγας τῆς φύσεως ρυθμιστὴς ἔταξε τὸν θεσμὸν τοῦ πολέμου ἐν αὐτῇ ὡς συντελεστὴν ἰσχυρὸν εἰς τὴν ἁρμονίαν καὶ τὴν οἰκονομίαν τῆς ὑπάρξεως. Ὅπως εἰς τὴν πληθωρικὴν κατάστασιν ἡ ἀφραίμαξις εἶνε ἱατρικῶς ἐνδεδειγμένη, οὕτω καὶ εἰς τὸν συνολικὸν ὁργανισμὸν τοῦ κόσμου ἡ ἀθρόα φθορὰ τῶν ὄντων ἐπιβάλλεται ἐνίοτε ἐκ λόγων ἰσορροπίας. Ὑπελογίσθη ὅτι ἐὰν τὰ ζῷα, τὰ τε χερσαῖα καὶ τὰ πτηνὰ καὶ τὰ ἐνυδρὰ, δὲν ὑπέκειντο εἰς συχνὴν φθορὰν ἐκ διαφορῶν αἰτίων, — ἄς τὸ συλλογισθῶν αὐτὸ καλὰ οἱ εὐαίσθητοι προστάται τῆς χορτοφαγίας — οὔτε ἡ γῆ θὰ ἦτο πλέον κατοικήσιμος, ἔνεκα τοῦ τεραστίου πολλαπλα-

σιασμοῦ τῶν διαφορῶν ζώων καὶ τῆς παντελοῦς ἐκλείψεως πάσης βλαστήσεως, οὔτε ἡ θάλασσα καὶ οἱ ποταμοὶ θὰ ἦσαν πλωτοί, οὔτε ὁ ἀὴρ ἀναπνεύσιμος. Ὡστε ὁ πόλεμος μαζὶ μὲ τὰς βροτολοιγὺς νόσους καὶ τὰς ἐπιδημίας καὶ τὰς θεομηνίας εἶνε τρόπον τινὰ μορφαὶ τῆς παρρακρτήσεως, ἧτις, κατὰ θεῖον κέλευσμα, ἐνεργεῖται ὡς ἀντίρροπον τῆς ὑπερπαραγωγῆς. Οἱ δὲ διέποντες τὰς τύχας τῶν ἐθνῶν, οἱ πολιτικοὶ καὶ διπλωμάται, οἱ κομπάζοντες ὅτι αὐτοὶ τάχα εἶνε κύριοι τῆς καταστάσεως, φέροντες κατὰ βούλησιν τὸν πόλεμον ἢ τὴν εἰρήνην, εἶνε μόνον τὰ ἀσυνείδητα νευρόσπαστα, ἅτινα, ὡς εὐφυῶς παρέρστησεν ὁ σύγχρονος Γερμανὸς ποιητής, κινεῖ ὡς θέλει ὁ ὑψηλὸς διευθυντὴς τῆς σκηνῆς τοῦ σύμπαντος.

Ἡ συντελεσθεῖσα μέχρι τοῦδε φθορὰ ἐκ τοῦ δεινοῦ τούτου πολέμου εἶνε ὄντως μεγίστη, ἀνήκουστος, ἀνυπολόγιστος. Χῶραι ἀνθοῦσαι ἡρημώθησαν, ἐργασία ὠφέλιμος πολυετῶν ἀνθρωπίνων κόπων ἐξουδετερώθη, προϊόντα σεβαστὰ παλαιᾶς ὑπερόχου τέχνης κατεστράφησαν, πλοῦτος ἀμύθητος κατησωτεύθη πρὸς ἐξυπηρέτησιν τοῦ ὀλέθρου καὶ τῆς ἀπονεκρώσεως. Πρὸ πάντων δὲ φοβερὰ εἶνε ἡ γενομένη ἕως τῶρα καὶ ὁσημέραι αὐξάνουσα ἐξόντωσις ἀνθρωπίνων ὑπάρξεων, κατὰ μυριάδας μυριάδων ἀριθμουμένη. Δηγεῖται ὁ Πλούταρχος ἐν τῷ βίῳ τοῦ Μαρίου ὅτι κατὰ τὴν μάχην τὴν συγκροτηθεῖσαν ἐν Γαλατίᾳ παρὰ τὰ Σέξτια Ὑδάτα — τὸ σημερινὸν

Λίξ - Λε - Μπαίν — τοιαύτη ἐγένετο σφαγὴ τῶν Τευτόνων ὑπὸ τῶν Ρωμαίων, ὥστε τὰ ὅσα τῶν ἀπομεινάντων ἀτάφων ἀπειραριθμῶν νεκρῶν, ὅτε μετὰ καιρὸν ἀπεγυμνώθησαν, ἐχρησιμοποίησαν οἱ κάτοικοι τῆς πλησίον κειμένης πόλεως Μασσαλίας διὰ νὰ περιφράξουν τοὺς ἀμπελώνάς των. Προσθέτει δὲ ὅτι ἐκ τῆς σήψεως τῶν σωμάτων καὶ ἐκ τῶν καταπεσόντων ὑστερον ἀφθόνων ὑετῶν ἐπῆλθε κατὰ τὴν ἐπομένην ὥραν τοῦ ἔτους μεγάλη εὐφορία τῶν καρπῶν τῆς γῆς, διὰ νὰ ἐπικυρωθῇ οἶονεὶ τὸ λεχθὲν ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ Ἀρχιλόχου, ὅτι αἱ μάχαι παχύνουν τοὺς ἀγρούς. Ἐξηγεῖ δὲ ὁ ἀγαθὸς Πλούταρχος καὶ τὸ φαινόμενον τῶν βροχῶν οὕτω πως:

«Συνήθως μετὰ τὰς μεγάλας μάχας λέγεται ὅτι ἐκρήγνυνται βροχαὶ ραγδαιόταται, εἴτε διότι ὅτι δαιμόνιον τι κατακαλύπτει καὶ ἀγγίζει τὴν γῆν ὅτι διὰ τῶν οὐρανῶν κατερχομένων ὑδάτων, εἴτε

διότι τὸ αἷμα καὶ ἡ σῆψις ἀναδίδουν ὑγρὰν καὶ βαρεῖαν ἀναθυμίασιν, ἧτις συμπυκνοῖ τὸν ἄερα, ὄντα πάντοτε εὐμετάβολον καὶ εὐκόλως ἀπὸ μικροτάτης ἀρχῆς ἐπὶ πολὺ ἀλλοιούμενον». Τὰ ὅσα τῶν νεκρῶν τῆς σημερινῆς ἀπαραδειγματίστου σφαγῆς, συναθροιζόμενα, θὰ ἐκάλυπτον πεδιάδας ἀχανεῖς, ἀποτελοῦντα θέαμα πολὺ φοβερώτερον τοῦ ὁράματος τοῦ Ἰεζεκιήλ, πυργούμενα δὲ θὰ ἠδύναντο νὰ σχηματίσουν πυραμίδας ὑψίστας, ὁμοίας πρὸς ἐκείνας ἃς ἀνήγειρεν ἐν Περσίᾳ ἢ ἐν Ἰνδίᾳ ἡ θηριωδία τῶν Τούρκων ἢ Ταρτάρων κατακτητῶν καὶ στηλιτεύοντα διὰ τῶν αἰώνων τὸν σημερινὸν πολιτισμόν. Ἄλλ' ἀφοῦ τὸ δεινὸν προέρχεται ἐκ τῶν διατάξεων τῆς σοφῆς Προνοίας, ὀφείλομεν παρηγορούμενοι ν' ἀναλογισθῶμεν ὅτι τείνει ἐξ ἅπαντος εἰς σκοπὸν ἀγαθὸν καὶ νὰ καταπνίξωμεν πάντα γογγυσμόν.

Διότι ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ἡμεῖς μὲ τὴν στενὴν ἀνθρωπίνην ἀντίληψιν θεωροῦμεν ὡς συμφορὰν ἢ ἀδίκημα ἢ ἐγκλημα ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῶν ἐθνῶν, εἶναι ἴσως σταθμὸς καὶ φάσις ὠρισμένη ἐν τῇ πορείᾳ τῶν τυχῶν τῆς ἀνθρωπότητος, σταθμὸς προπαρασκευάζων τὴν ἐξελίξιν τῆς προόδου καὶ ἄγων αὐτὴν πλησιέστερον πρὸς τὴν εἰμαρμένην τελειότητα. Πάντως τὰ εὐεργετήματα, ὅσα μέλουν νὰ προκύψουν ἐκ τῆς σημερινῆς ἀναστατώσεως ὡς ἀποζημίωσις διὰ τὰς ἐξ αὐτῆς προερχομένας συμφοράς, δὲν θὰ εἶνε ἡ εὐφορία τῶν καρπῶν τῆς γῆς, οὔτε ἡ ἀφθονία τῶν ὀμβρῶν, ὡς ἐδόξαζεν ὁ καλὸς ἀγαθὸς Πλούταρχος. Καὶ εἰς μὲν τὴν φθορὰν τῶν ὑπάρξεων θὰ σπεύσῃ αὐτὴ ἡ φύσις νὰ φέρῃ τὴν ἀναπλήρωσιν διὰ τῆς γενναιοτέρας παραγωγῆς. Τὸ φερόμενον ὡς λεχθὲν ὑπὸ τοῦ Ναπολέοντος, ὅτε διέτρεχε τὸ κατεσπαρμένον ὑπὸ νεκρῶν πεδὶον φονικῆς μάχης, ὅτι μία νύξ ἔρωτος ἐν Παρισίοις — «νύξ γένεσις πάντων» λέγουν καὶ οἱ Ὀρφικοὶ Ὕμνοι — θὰ ἦρκει ν' ἀναπληρώσῃ τὴν ζημίαν, εἶνε ἀληθές. Αἱ ἀθρόαι γεννήσεις μετὰ τοὺς καταστρεπτικούς πολέμους καὶ ἄλλας συμφοράς, ἐπενεγκούσας ἔκτακτον ἀφανισμόν ὑπάρξεων, εἶνε βιολογικὸν φαινόμενον, ἀπὸ μακροῦ ἤδη χρόνου παρατηρηθέν. Διότι ἡ φύσις δὲν ἀκολουθεῖ τὰ μαλθουσιανὰ δόγματα εἰμὴ ὅτε καὶ ὅπως συμφέρει αὐτῇ. Ἐκ δὲ τῆς σημε-

ρινῆς ζοφερᾶς καὶ ἀμόρφου καταστάσεως δὲν θὰ βραδύνῃ βεβαίως νὰ προκύψῃ, ὅπως ἡ πλάσις ἐκ τοῦ χάους, νέον καθεστὼς, διαμορφωθὲν σόμενον βαθμιαίως ὑπὸ νέους ὄρους καὶ νέας σχέσεις καὶ νέους συνδυασμοὺς μεταξὺ τῶν λαῶν, ἐξασφαλίζοντας δι' αὐτοὺς παγιωτέραν εἰρήνην καὶ εὐημερίαν.

Κατὰ δοξασίαν τῶν παλαιῶν Τυρρηνῶν, ὁμοία τῆς ὁποίας διασώζεται καὶ σήμερον μεταξὺ τῶν ἐν Ἰνδίᾳ θεοσοφιστῶν, ὁ ἅπας χρόνος διαιρεῖται εἰς περιόδους μακροτάτας, μετὰ τὸ τέλος δ' ἐκάστης αὐτῶν ἐπέρχεται πλήρης μεταβολὴ προσώπων καὶ πραγμάτων, πλήρης ἀνατροπὴ εἰς τὰνθρώπινα καὶ τὰ ἐγκόσμια, προαναγγελ-

Ὁ Ἀλσατὸς Ζωγράφος Ζίσλιν παρουσιάζει τὰ δύο τοῦ κοριτσάκι εἰς τὸν Γάλλον Ὑπουργόν τῶν Στρατιωτικῶν, μὲ τὸ ἐθνικὸν τὰν ἔνδυμα.

λομένη συνήθως διὰ παραδόξων σημείων καὶ οἰωνῶν καὶ δι' ἐκτάκτων συμβάντων. Εἶνε ἀληθές, ὅτι δὲν ἐσημειώθησαν κατὰ τοὺς παρόντας καιροὺς οἰωνοὶ οἱ οἱ παρατηρηθέντες ἐν Ρώμῃ κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ αἱματηροτάτου σπαραγμοῦ μεταξὺ τῶν φατριῶν τοῦ Μαρίου καὶ τοῦ Σύλλα, οἷον κόρακες σπαράσσοντες τὰ νεογνά των καὶ ποντικοὶ τρώγοντες τὰ χρυσὰ τῶν ναῶν ἀναθήματα καὶ ἄλλα τοιαῦτα, ἐξηγηθέντα τότε ὡς προαγγέλλοντα τὴν μεταβολὴν τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων. Ἄλλως τε οἱ οἰωνοὶ δὲν εἶνε πάντοτε πιστευτοί, ἀκόμη δὲ καὶ εἰς τὴν ἀρχαιότητα πολλοὶ τῶν ὑπερόχων ἀνδρῶν ἐδυσπίστουν πρὸς αὐτούς καὶ φέρω ὡς παράδειγμα τὸν Κάτωνα, ὅστις ὅταν οἱ οἰκέται του ἀνήγγειλαν εἰς αὐτὸν περιδεεῖς καὶ μετὰ φρί-

κης ὡς κακὸν οἶωνόν ὅτι οἱ ποντικοὶ κατέφαγον τὰ ὑποδήματά του, αὐτὸς τοὺς καθησύχασε λέγων, ὅτι τὸ πρᾶγμα θὰ ἦτο ὄντως παράδοξον ἐὰν ἀντιθέτως τὰ ὑποδήματά του ἔτρωγον τοὺς ποντικούς. Εἶνε ὅμως βέβαιον ὅτι ἐπῆλθον αἴφνης καὶ ἀπροσδοκῆτως συμβάντα ἑκτακτα, γεγονότα μεγαλωστί μεγάλα καὶ πρωτοφανῆ ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ κόσμου. Ἡ σημασία αὐτῶν τῶν συμβάντων εἶναι τόσον σοβαρά, τοιαύτη δὲ καὶ τηλικαύτη ἡ ἐπίδρασις αὐτῶν ἐπὶ τοῦ βίου καὶ τῶν σχέσεων τῶν λαῶν, ὥστε ἀσφαλῶς ἐκ τῆς σημερινῆς ἀνατροπῆς θὰ προκύψῃ οὐσιωδестаτή μεταβολὴ εἰς τὴν ὑπάρχουσαν τάξιν τῶν πραγμάτων, τῆς ὁποίας τὰ εὐεργετήματα θὰ καρπωθῶν ἂν οὐχὶ οἱ τῆς σημερινῆς γενεᾶς, πάντως ὅμως οἱ ἐπίγονοι. Ἄς ἐγκαρτερήσωμεν λοιπὸν μεθ' ὑπομονῆς, ἀφοῦ τόσον καὶ τόσον δὲν δυνάμεθα, ὅπως ὁ Τρυγαῖος ἐκεῖνος, ὁ ἥρωες τῆς κωμωδίας τοῦ Ἀριστοφάνους, ν' ἀνέλθωμεν ἐπὶ ἱπποκανθάρου μέχρι τῶν οὐρανίων δωματίων καὶ νὰ παρακαλέσωμεν τοὺς θεοὺς νὰ σταματήσουν τὸν πόλεμον, τὸν συντριβόντα εἰς τὸ ἰγδίον τοῦ χώρας καὶ βασιλεία, καὶ ἀφοῦ δὲν ἔχομεν τὴν δύναμιν νὰ συναγείρωμεν τοὺς νεναρκωμένους λαοὺς ὅπως ἀνασύρῳσι τὴν ἔγκλειστον ἐντὸς σπηλαίου Εἰρήνην, τὴν εἰρήνην τὴν ὀλβιοδότεραν, τὴν ὁποίαν μὲ τόσον ὠραίους στίχους ὕμνησεν ὁ ἀρχαῖος ποιητὴς Βακχυλίδης:

Τίττει δὲ τε θνατοῖσιν εἰρήνην μεγάλην,
πλοῦτον καὶ μελιγλώσσων αἰοδῶν ἄνθεα,
δαυδαλαίων τ' ἐπὶ βοῶν θεοῖσιν αἰθεσθαὶ βοῶν
ξανθῇ φλογὶ μῆρα τανυτρίχων τε μῆλ' ὄν,

γυμνασίῳν τε νέοις, αὐλῶν τε καὶ κόμων μέλει·
ἐν δὲ σιδαροδέτοις πόρπαξιν αἰθᾶν ἀραχνῶν
ἱστοὶ πέλονται.
ἔργα τε λογχωτά, ξίφεά τ' ἀμφάκτα δάμναται εὐρώς·
χαλκεῶν δ' οὐκ ἔστι σαλπύγγων κτύπος,
οὐδὲ σιλάται μελίφρων ἕπρος ἀπὸ βλεφάρων,
ἄμὼν δὲ θάλλει κέαρ
συμποσίων δ' ἐρατῶν βοῶντοισιν ἀγνυαί, παιδικοὶ δ' ὕμνοι
[φλέγονται.

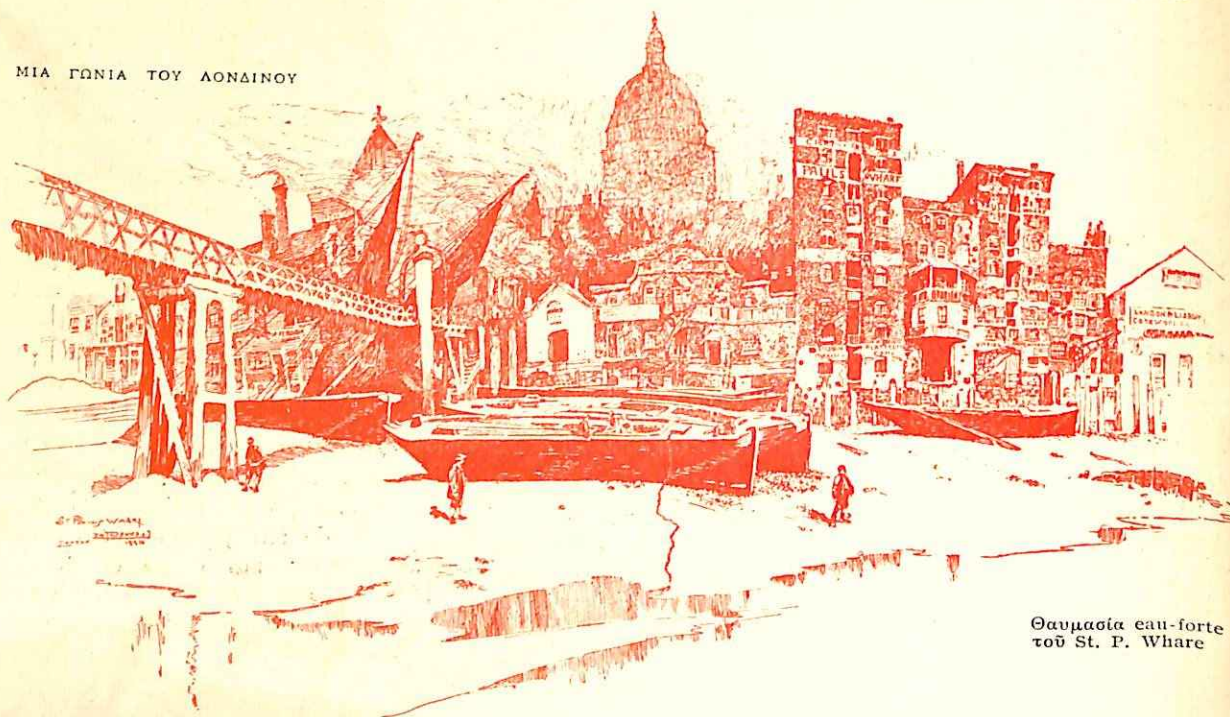
οὔτινες, κατὰ ἰδικὴν μου ἄνευ ἀξιώσεων μετάφρασιν, ἔχουν ὡς ἑξῆς:

Φέρνει ἡ εἰρήνη πρᾶγματα εἰς τοὺς θνητοὺς μεγάλα.
Φέρνει τοῦ πλοῦτον τὰ καλά, τῶν ποιητῶν τῆς χάρες,
τῶν ποιητῶν ποῦ ψάλλουνε γλυκόφωνα τραγούδια.
Στοὺς πλουμισμένους τοὺς βοῶντοισιν, στήν ξανθὴ φλόγα
[ἐπάνω,

καίονται μνηρὰ παχειῶν βωδιῶν, προβάτων μακρομάλλων.
Πηγαίνουν στὰ γυμνάσια οἱ νέοι μὲ προθυμία,
χοροὺς καὶ ξεφαντώματα μόνη φροντίδα ἔχουν.
Στὸ σιδερένιο πιάσιμο ἐπάνω τῆς ἀσπίδος
μαῦρες ἀράχνες κάθονται· τὰ λογχωτά κοντάρια
καὶ τὰ σπαθιά τὰ δίκωπα παχεῖα σκοινιά τὰ τρώγει.
Ἡ χάλκινος ἢ σάλπιγγος βαρεὶά λαλιὰ δὲν βράζουν
νὰ διώξουν ἀπ' τὰ βλέφαρα τὸν ποθεῖνὸ τὸν ἕπνο,
ὅπου καρδιά καὶ στήθος γλυκὰ μᾶς ξεκουράζει.
Στὰ σπία καὶ στήν ἀγορὰ γλέντια πολλὰ γροικιῶνται
καὶ ξεφρονίζονται τὰ παιδιά ὀλόχαρα τραγούδια.

Ἡμεῖς ἂς παρακαλέσωμεν τὸν ἰδικόν μας Θεόν, τὸν Θεὸν τῆς ἀγάπης καὶ τῆς εἰρήνης, ὑπὲρ τῆς ὁποίας διηνεκῶς δέεται ἡ ἱερὰ αὐτοῦ Ἐκκλησία, ὅπως εὐδοκήσῃ νὰ καταπέμψῃ ταχέως τὸ ἡμέτερον φῶς τῆς εἰρήνης εἰς τὴν αἵματοπότιστον γῆν, διὰ νὰ διαλύσῃ τὸν ζόφον καὶ ν' ἀποδιώξῃ τὸ εἰδεχθὲς φάσμα τοῦ ὀλέθρου καὶ τῆς φρίκης.

X. ANNINOS

Θαυμασία eau-forte
τοῦ St. P. Whare

* ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΤΗΝ ΑΥΓΗΝ *

Η ΑΥΣΤΡΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΘΕΑΤΡΟΝ

Εγραψα ἄλλοτε ὅτι, ἂν κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς συστάσεως τοῦ Νεοελληνικοῦ Θεάτρου ὑπεστηρίζετο τοῦτο ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, ἀλλοῖα θὰ ἦτο σήμερον ἡ τύχη αὐτοῦ. Νῦν, ὅτε πρόκειται νὰ τροποποιηθῇ ὁ Χάρτης τῆς Εὐρώπης, ὅτε αἱ ἐμπόλεμοι Μεγάλοι Δυνάμεις προσπαθοῦν νὰ προσελκύσουν πρὸς ἑαυτὰς τοὺς μικροτέρους λαοὺς, ὑπενθυμίζουσαι εἰς αὐτοὺς τὰς ὑποχρεώσεις ἃς οὗτοι ἔχουν πρὸς ἐκεῖνας, εὐκαιρον, νομίζω, εἶναι ν' ἀποκαλυφθῇ εἰς τὸν ἑλληνικὸν λαὸν ποία ἦτο ἡ ἀφορμὴ οὐχὶ πλέον τῆς ἀδιαφορίας τῆς ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως πρὸς τὸ δυστυχισμένον ἑλληνικὸν Θέατρον, ἀλλὰ τῆς συστηματικῆς παρ' αὐτῆς καταδιώξεως αὐτοῦ.

Ἀφορμὴ λοιπὸν ἦτο ἡ... Ἀυστρία, εἰς ἣν καὶ μόνην ὀφείλεται ἡ καταδιώξις τοῦ νεοελληνικοῦ θεάτρου, ἣν συστηματικῶς ὑπέστη τοῦτο ἀπὸ τοὺς Βαυαρὺς κατὰ τοὺς χρόνους τῆς ἐπικρατήσεως αὐτῶν ἐν Ἑλλάδι!

Αἱ διάφοροι ἀπόπειραι, αἵτινες ἐγένοντο ἐν Ἀθήναις πρὸ τοῦ 1840 πρὸς ἀνασύστασιν τῆς ἑλληνικῆς σκηνῆς, ἀπέτυχον καθ' ὁλοκληρίαν, ἐπικρατήσαντος καθ' ὅλην τὴν γραμμὴν τοῦ ἱταλικοῦ μελοδράματος. Ἐν τούτοις, ἐν μέσῳ τῆς φρενιτιδος καὶ τοῦ ἐνθουσιασμοῦ, ὅστις κατέλαβε πάσας τὰς τάξεις τῆς κοινωνίας τῶν Ἀθηναίων διὰ τὸ περίφημον αὐτὸ ἱταλικὸν μελό-

δραμα, ἐνεφανίσθη κάποιος δυστυχῆς, Νικόλαος Φορμάνος τὸ ὄνομα, καὶ ἀνέλαβε νὰ δώσῃ μερικὰς δοκιμαστικὰς παραστάσεις ἑλληνικῶν ἔργων εἰς τὸ νεόδμητον τότε θέατρον τῶν Ἀθηναίων, τὸ μετέπειτα «θέατρον Μπούκουρα».

Τὸ εὐχάριστον αὐτὸ γεγονὸς ἀνηγγέλθη διὰ τοῦ «Βήματος» τῆς 16 Μαρτίου 1840 ὡς ἑξῆς: «Εἰς τὸ θέατρον Σανσώνη θὰ παριστάνωνται τοῦ λοιποῦ καὶ ἑλληνικαὶ διάφοροι τραγῳδία. Προκαταρκτικῶς ἤδη ἡγοράσθησαν δέκα παραστάσεις διὰ δραχμὰς 5,000 καὶ θὰ παρασταθῇ πρῶτον ὁ «Τιμολέων» παρὰ τινων κυρίων, οὔτινες εὐηρέστησαν ἐν Σύρῳ».

Πράγματι, οἱ κύριοι αὐτοί, οὔτινες «εὐηρέστησαν ἐν Σύρῳ», ἔδωσαν μετὰ τινος ἡμέρας ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Καστόρη τὸν «Τιμολέοντα» τοῦ Ζαμπελίου καὶ κατόπιν «τὸν Σκεντέρμπεην». Μεθ' ὅλας τὰς ἐλλείψεις τῶν αὐτοσχεδίων αὐτῶν ἡθοποιῶν, ἀμφότεραι αἱ παραστάσεις διεξήχθησαν πανηγυρικώτατα, ἐν μέσῳ ζητωκραυγῶν καὶ ἐπευφημιῶν, τοῦ θεάτρου κατακλυσθέντος ἐκ τῶν λαϊκῶν ἰδίως τάξεων. Ἀλλ' ὁ τοιοῦτος τοῦ λαοῦ ἐνθουσιασμός διὰ τὸ ἑθνικὸν θέατρον δὲν ἀντήχησε καλῶς εἰς τὰ ὅλα τῶν Βαυαρῶν, οὔτινες καὶ πᾶν μέσον μετῆλθον πρὸς καταστολὴν αὐτοῦ. Νὰ ἐμποδίσουν ὅμως τὰς παραστάσεις ἄνευ λόγου δὲν ἠδύναντο

ἢ μᾶλλον δὲν ἤθελον νὰ φανῶσιν ὅτι τὰς ἐμποδίζουν· οὐχ ἥτιον εὗρισκον χιλίας δύο ἀφορμὰς νὰ ὑποχρεώσουν τὸν δυστυχή Καστόρχην ν' ἀναβάλλῃ τὰς παραστάσεις του, ὅστις μᾶτην διεμαρτύρετο εἰς ὧτα μὴ θελόντων ν' ἀκούσωσιν. Ἐν τούτοις, μετὰ μηνιαίαν σχεδὸν διακοπὴν, ἐπανελήφθησαν καὶ πάλιν αἱ παραστάσεις δοθέντος πρώτου τοῦ «Ρήγα τοῦ Φεραίου», ὅστις καὶ ἐγένετο ἡ ἀφορμὴ νὰ ἐγκαθιδρυθῇ ἐν Ἑλλάδι καὶ ἡ ἐπὶ τῶν θεατρικῶν ἔργων λογοκρισία.

Εὐθὺς μετὰ τὴν πρώτῃν παύσιν τοῦ ρηθέντος ἔργου, ὁ ἐν Ἀθήναις τότε πρεσβευτὴς τῆς Αὐστρίας διεμαρτυρήθη πρὸς τὴν ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν, διότι μεταξὺ τῶν προσώπων τῆς τραγωδίας τοῦ Ζαμπελίου ὑπῆρχε καὶ τις Αὐστριακὸς πρέσβυς παρὰ τῇ Ὑψηλῇ Πύλῃ, ὅστις ἐμνηστεύετο, καὶ τούτου ἕνεκα ἐξήτησε τὴν ἀπαγόρευσιν ἐν τῷ μέλλοντι τῆς παραστάσεως τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος ἔργου. Ἡ ἑλληνικὴ Κυβέρνησις, πεισθεῖσα εἰς τὰς παραστάσεις τοῦ Αὐστριακοῦ πρεσβευτοῦ, ἔσπευσε ν' ἀπαγορεύσῃ τὴν παράστασιν τοῦ «Ρήγα τοῦ Φεραίου». Ἐν ὑποσημειώσει ἄρθρου περὶ τῆς πρὸς τὸν Ρήγαν Φεραῖον προδοσίας τῆς αὐστριακῆς Κυβερνήσεως, δημοσιευθέντος ἐν τῇ «Ἑλληνικῇ Σάλπιγγι ἢ Φωνῇ τῆς Ἑλευθερίας» (ἀριθ. 3 - 4, ἔτος πρῶτον, τῇ 1 Ἰουνίου 1840) φέρονται τὰ ἑξῆς: «Πᾶς Ἕλλην γινώσκει καλῶς ἀπὸ τὴν ἱστορίαν τὴν Κυβέρνησιν ἣτις ἐπρόδωσε τὸν Ρήγαν μας· ἡμεῖς ὅμως δὲν δυνάμεθα νὰ ἀναφέρωμεν ρητῶς τὸ χρυσὸν τῆς ὀνομα, φοβούμενοι μήπως ὁ Κ. ἀντιπρόσωπός τῆς ἐξαγριωθῇ ἐναντίον μας, ἐκδέτοντες μίαν τοιαύτην ἀληθεστάτην ἀλήθειαν, καὶ ἐκτοξεύσῃ τὰ ἐχθρικά του βέλη κατ' αὐτῆς τῆς φωνῆς τῆς ἑλευθερίας, ἣτις κακῇ τύχῃ εἶχε συνενταφιασθῇ ἀπὸ τοὺς Α. . . . πρὸ 52 σχεδὸν ἑτῶν, ὁμοῦ μὲ τὸν ἀοίδιμον Ρήγαν μας καὶ ἡ ὁποία, θεία συνάρσει, ἀναγεννᾶται σήμερον εἰς αὐτὴν τὴν πρωτεύουσάν τοῦ Ὁθωνος! εἰς τὰς ποτὲ δεδοξασμένας καὶ τώρα βαρβαρομολυσμένας Ἀθήνας· μ' ὅλα ταῦτα καὶ τώρα τίς ἐγγυᾶται τὴν καταδίωξίν μας ἐκθέτοντας τοιοῦτον ἐθνικὸν θέμα; Μάλιστα ὅταν βλέπῃ ν' ἀποδοκιμάζεται ὕλη ἑλληνικῆς θεατρικῆς παραστάσεως καὶ πολλῶ δὲ μᾶλλον ἡ τοῦ Ρήγα, ὅστις ἥνοιξε πρῶτος τὴν θύραν τῆς ἑλευθερίας μας μὲ τὸ πολυτιμότερον τῆς ζωῆς του! οὐαί! καὶ πύλαι Ἀδου κατισχύσουσι! καὶ

¹ «Ρήγαν Φεραῖον» εἶχε τονίσει καὶ ὁ Κερκυραῖος μουσουργὸς Ἰωσήφ Λιβεράλης ἐπὶ στίχων τοῦ Γερασίμου Μαρκοῦ. Ἀλλ' ὡς διηγείτο ὁ ἴδιος μουσουργός, ἀποθανὼν τῷ 1899, ἡ τότε Ἰονικὴ Κυβέρνησις ἀπηγόρευσε τὴν παράστασιν τοῦ μελοδράματος διὰ πολιτικούς λόγους!

τίς εἶναι ἄρά γε! ὁ ἀποδοκιμάζων τὴν ὕλην ταύτην, δὲν εἶναι οὔτε Ἕλλην! οὔτε ἡ Κυβέρνησις! οὔτε ὁ διοικητής! ἅπαγε! ἀλλὰ τίς εἶναι; ναπικαὶ μᾶστιγες ἢ γραμματικίδια τοῦ Αὐγουστίνου, τὰ ὁποῖα συνεζυμώθησαν (κακῇ τύχῃ) εἰς Βιέννην τῆς Αὐστρίας, μὲ τὴν κακοήθειαν καὶ διαφθοράν, μὲ τὸν ἀπολιτισμὸν καὶ τὸν ζυγὸν εἰς τὸν τράχηλόν των, καὶ τελευταῖον μὲ τὸ ὄνειδος τῆς προδοσίας . . . καὶ τί ζητοῦσι τὰ ἄχθῃ ταῦτα εἰς τὴν Ἑλλάδα; ἀναντιρρήτως νὰ σπεύρωσι τὸν σπόρον τῆς κακουργεῖας των καὶ νὰ μᾶς εἰσάξωσι τὸν ἀπολιτισμὸν των καὶ τὴν κατασκοπεῖαν τῶν 1831 — 32». Ἐν τούτοις, παραδόξως καὶ χωρὶς τις τῶν ἐν Ἀθήναις πρεσβευτῶν νὰ διαμαρτυρηθῇ, ἡ ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἀπηγόρευσε συγχρόνως καὶ τὴν παράστασιν τοῦ «Γεωργίου Καστριώτου», τοῦ «Τιμολέοντος», τοῦ «Βρούτου» καὶ τοῦ «Κωνσταντίνου τοῦ Παλαιολόγου»¹, ἅτινα πάντα, κατὰ σατανικὴν σύμπτωσιν, ἦσαν ἀκριβῶς τὰ ἔργα ἐκεῖνα, ἐξ ὧν ἀπηρτίζετο τὸ δραματολόγιον τοῦ Καστόρχη καὶ τὰ ὁποῖα, παρασταθέντα καὶ ἄλλοτε, ἤρσαν περισσότερον εἰς τὸ ἀθηναϊκὸν κοινόν, ὅπερ ἠνόθει ν' ἀκούῃ ἑλληνικὰ κυρίως ἔργα ἀπὸ σκηνῆς.

Ἀλλὰ διὰ τῆς ἀπαγορεύσεως ταύτης ἐπῆλθε τὸ ποθοῦμενον ἀποτέλεσμα· ὁ κόσμος ἔπαυσε νὰ συγχάζῃ εἰς τὰς ἑλληνικὰς παραστάσεις, καθ' ἃς ἐδίδοντο κατ' ἀνάγκην πλέον ξένα ἔργα, οὐδένα ἐνθουσιασμὸν προκαλοῦντα, καὶ προετίμα ἀντ' αὐτῶν τὸ ἰταλικὸν μελόδραμα, καὶ προετίμα ἀντ' αὐτῶν δὲ ἀνευ δικαιολογίας ἡ προτίμησις αὐτῆς τοῦ ἰταλικοῦ μελοδράματος, ἔσπευσαν οἱ ἐνδιαφερόμενοι καὶ ἐδημοσίευσαν εἰς ἑλληνικὴν (!) τινα ἐφημερίδα τῆς ἐποχῆς τὰ ἑξῆς: «Τὸ θέατρον ἦτο σχολεῖον τοῦ λαοῦ, ὅτε, ἀγνοουμένης τῆς τυ-

¹ Ἐν ἑτέρῳ ἄρθρῳ τοῦ ρηθέντος περιοδικοῦ («Ἑλληνικὴ Σάλπιγξ ἢ Φωνὴ τῆς Ἑλευθερίας» τοῦ 1840) καὶ ἐν σελίδι 62 φέρονται τὰ ἑξῆς: «Τί ἄρα γε ἤθελεν εἰπεῖν (ὁ Κοραῖς) ἂν, ζῶν σήμερον, ἔβλεπε καὶ ἤκουε τὴν σύστασιν ὅχι καὶ ἑλληνικοῦ θεάτρου—πρὸς παράστασιν δηλονότι θεμάτων τῆς ἑλληνικῆς ἱστορίας εἴτε παλαιᾶς εἴτε νέας διὰ τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης—ἀλλὰ θεάτρου ἰταλικοῦ; καὶ τοῦτο εἰς ποῖαν τῶν πραγμάτων τῆς πολιτείας μας κατάστασιν; καθ' ἣν φεῖ! οὔτε ναὶ δὲν ἡξιόθηνεν ἀκόμη ν' ἀνεγείρωμεν, μ' ὅλας τὰς προσπάθειάς καὶ τὰς γενναίας συνεισφοράς τῶν ὁμογενῶν! Γοερῶς βέβαια ἤθελε θρηνησῇ τὸ ἔθνος του, διὰ τὸν ὀλισθηρὸν πρὸς τὴν κακίαν καὶ κακοήθειαν τοῦτον ροῦν καὶ ὅταν, κατὰ μεγίστην του δυστυχίαν, ἤκουεν, ὅτι διὰ λόγους ἀνωτέρους καὶ τοὺς ὁποίους δὲν εἶναι τῆς ἀρμοδιότητός μας νὰ ἐξιχνιάσωμεν ἀπεδιώχθη «Τιμολέον» καὶ «Ρήγας Φεραῖος» καὶ «Σκεντέρμπεης» ἀπὸ τὸ καμαρωμένον μας Σανσώνειον θέατρον, ἀναμφιβόλως, ὡς ἄλλος Ἰσοκράτης διὰ τὴν ἐθνικὴν τοῦ ἔθνους του ἀπώλειαν ἀποσιτισθεὶς, ἤθελε φέρει μόνος του τὸ τέλος τῆς ζωῆς του».

πογραφίας, συνήθριζον οἱ Εὐριπίδαι, Σοφοκλεῖς, Αἰσχύλοι, Ἀριστοφάνει καὶ Μένανδροι τρεῖς χιλιάδας λαοῦ καὶ, ἀναμυγνύοντες τὴν ξηρὰν διδασκαλίαν μὲ τὴν διὰ τῶν αἰσθήσεων ἡδονήν, ἐνέσπειραν εἰς τὰς ψυχὰς των τὸν πρὸς τὴν ἀρετὴν ἔρωτα, τὴν εὐσπλαγχνίαν, τὰ γενναῖα φρονήματα ἢ ἀπεδείκνυνον τὸ γελοῖον τῶν ἀνθρωπίνων ἀδυναμιῶν· ἀλλὰ σήμερον δυνάμεθα εἰς τὸν κοιτῶνά μας μόνον νὰ διδασκώμεθα, ἀναγινώσκοντες δράματα. Εἰς τὸ θέατρον λοιπὸν δὲν συγχάζομεν διὰ νὰ ὠφελούμεθα, ἀλλὰ διὰ νὰ διασκεδάζωμεν τὸ μικρὸς τῶν χειμερινῶν νυκτῶν, καί, φυσικῶς τῷ λόγῳ, ὡς μᾶλλον ἡδυνόμενοι εἰς τὸ ἰταλικὸν μελόδραμα, προκρίνομεν αὐτὸ τῶν κωμωδιῶν καὶ τραγωδιῶν».

Ψευδὴς ὅσον καὶ μωρὰ ἡ δικαιολογία! Οἱ λόγοι, δι' οὓς «προεκρίνετο» τὸ ἰταλικὸν μελόδραμα τοῦ ἑλληνικοῦ θεάτρου, ἦσαν ἄλλοι, πολὺ σπουδαιότεροι. Μᾶς τοὺς ἀναφέρει ἐν ἔτος μετὰ τὴν προμελετηθεῖσαν καταστροφὴν τοῦ Φορμά-νου, ὅστις πνιγεὶς εἰς πέλαγος χρεῶν ἠναγκάσθη νὰ διακόψῃ τὰς παραστάσεις του¹, ὁ «Observateur Grec» τῆς 28 Δεκεμβρίου 1841. Πραγματευόμενος ὁ συντάκτης τῆς ρηθείσης ἐφημερίδος περὶ ἑλληνικοῦ θεάτρου καὶ τῆς ἐνόχου αὐτοῦ ἀνυπαρξίας, καίτοι οἱ λόγοι τῆς ἐποχῆς ταύτης δὲν ἡμέλησαν νὰ γράψωσι καὶ μεταφρά-

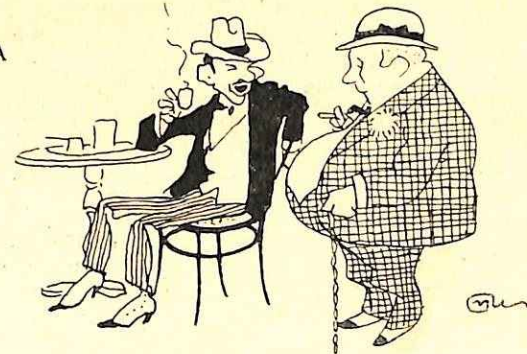
¹ Ὁ κ. Ν. Φορμάνος, ἐπιχειρήσας ἀνάστασιν τοῦ ἀρχαίου ἑλληνικοῦ θεάτρου, ὑπεθήκευσε καὶ αὐτὰ τὰ κτήματά του πρὸς κατόρθωσιν τοῦ σκοποῦ, σήμερον δὲ μένει πέννης, παρευσισκόμενος μόνον εἰς τὰς δημοπρασίας των . . . («Τοξότης», φυλλιδ. 5 καὶ 6. 1841).

σωσι διάφορα δράματα καὶ κωμωδίας, ἐπάγεται τὰ ἑξῆς βαρυσήμαντα: «Ἦρχισαν μάλιστα νὰ παριστάνωσι μερικά ἑλληνικὰ δράματα, ὅτε Σύμβουλοί τινες τοῦ Στέμματος, φύσει ἐπιρροεῖς νὰ διαβάλλωσιν ὡς ἐπικίνδυνα τὰ ὁποῖα δὲν ἐννοοῦσαν ἐθνικὰ σημεῖα, συνέλαβον ἀντιπάθειαν καὶ ἐμπόδιζαν ὥστε νὰ μὴ ἀναπνυχθῇ ἡ τάσις αὐτῆ τῶν πνευμάτων».

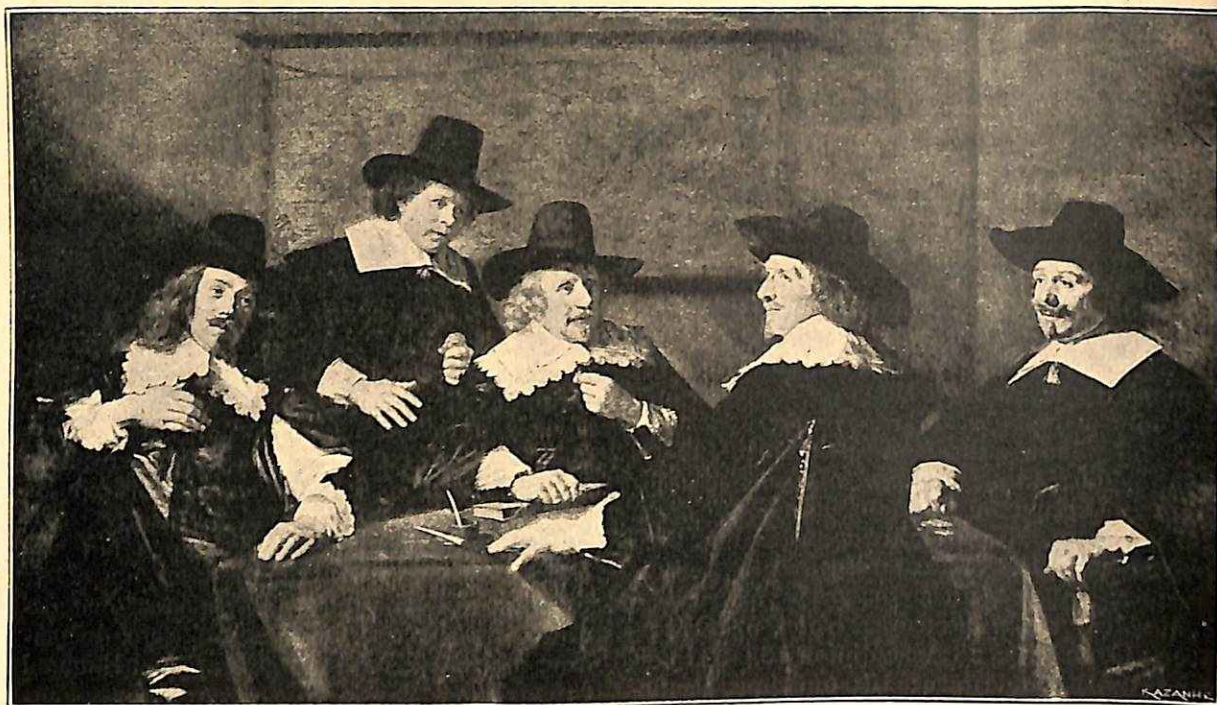
Τὴν διαγωγὴν ταύτην τῶν Βαναρῶν δὲν ἐλησμόνησαν οἱ Ἕλληνες οὐδὲ μετὰ τὴν πολιτικὴν μεταβολὴν τῆς 3 Σεπτεμβρίου 1843. Ὁ «Πρωτὸς Κήρυξ» τῆς 15 Σεπτεμβρίου 1843, ἀγγέλλων τὴν ἔναρξιν τῶν ἑλληνικῶν παραστάσεων, ἐπάγεται τὰ ἑξῆς: «Τώρα πλέον θὰ ἴδωμεν καὶ τὸ ἐθνικὸν μας θέατρον προοδεῦον καὶ μὴ πολεμούμενον ἀπὸ τοῦ βαναρικοῦ συστήματος τοὺς ὁπαδούς». Μετ' ὀλίγας ἡμέρας (22 Σεπτεμβρίου 1843), ὅτε ἐγνώσθη ὅτι ἡ ἐπὶ τοῦ θεάτρου ἐπιτροπὴ ἔφερε διάφορα προσκόμματα διὰ τὴν ἔναρξιν τῶν ἑλληνικῶν παραστάσεων, προσέθετε τὰ ἑξῆς: «Ἄν τοῦτο ἔχῃται ἀληθείας, δυσαρεστούμεθα διότι βλέπομεν καὶ σήμερον ἀνθρώπους πάσχοντας Βαναροφοβίαν, ἐνῶ οἱ Βαναροὶ ἐπῆγαν πίσω ἀπὸ τὸν ἥλιον, κατὰ τὴν παροιμίαν. Ἀλλοτε ἐμποδίζοντο αἱ τραγωδίαι αἱ περιέχουσιν ἐλεύθερα καὶ γενναῖα φρονήματα, ἀλλὰ τὸ πᾶν ἦτο δοῦλον τότε, καὶ ἃς μάθῃ ἡ ἐπιτροπὴ ὅτι οἱ Ἕλληνες προτιμοῦν τὰς τραγωδίας τοῦ Βότσαρη, τοῦ Καραϊσκού, τοῦ Τιμολέοντος καὶ τοῦ Ρήγα ἀπὸ τὰ τερετίσματα τῶν μελοδραμάτων, τὰ ὁποῖα, ὅσον καὶ ἂν θεωρηθῶσιν ἐξαίσια, διὰ τὴν Ἑλλάδα εἶναι βλαπτικά».

N. I. ΛΑΣΚΑΡΗΣ

ΧΑΡΤΟΠΑΙΚΤΙΚΑ

— Τί ἐκανες χθὲς βράδυ;
— Μπάκα καὶ διαρκῶς . . . μπάκα.

FRANS HALS
(ΣΧΟΛΗ ΟΛΛΑΝΔΙΚΗ)

Οἱ Ἐφοροὶ τοῦ Νοσοκομείου
τῆς Ἀγίας Ἑλισσάβετ

Ο ΕΡΑΣΤΗΣ ΤΗΣ ΓΗΣ

* ΔΙΗΓΗΜΑ *

Ο Ἀνατόλιος Δυσμᾶς — φιλολογικὸ ψευδώνυμο τοῦ Ζαχαρία Κόντοθεοδώρου — γύρισε στὸ σπίτι του κάπως ἀργά, ἐκεῖνο τὸ βράδυ. Ἡ μητέρα του κι ὁ μικρότερος ἀδελφός του εἶχανε καθίσει πιά στὸ τραπέζι, βαριεστισμένοι νὰ τὸν περιμένουν, καὶ τὴ στιγμὴ, πού ὁ Ἀνατόλιος, σπρώχνοντας ἀπότομα τὴν πόρτα, μπῆκε στὴν τραπεζαρία, οἱ ἄλλοι βρῖσκονταν στὸ φρουτό.

— Μά, παιδί μου, Ζαχαρία μου, τί ὥρα εἶναι αὐτὴ πούρχεσαι; τοῦ εἶπε δειλὰ ἡ μητέρα του. Ἐγὼ ἐπὶ τέλους εἶμαι καὶ γορὰ γυναῖκα! Θέλω νὰ φάω στὴν ὥρα μου, νὰ ἡσυχάσω. Δὲν εἶναι πρώτη φορά, πού σου τὸ λέω. . .

Ὁ Ἀνατόλιος δὲν ἀποκρίθηκε. Ὅλα αὐτὰ τὰ μικροβύσανα, ἡ τακτικὴ ὥρες, τὰ τυπικὰ τοῦ σπιτιοῦ, οἱ συγγενικοὶ δεσμοί, ἡ πρόληψις τῆς οἰκογενείας, τὸν στενοχωροῦσαν, τοῦ φαίνονταν πράγματα μικρὰ καὶ ταπεινά, πρὸ πάντων πράγματα «στενά», ὅπως συνέβηζε νὰ τὰ χαρακτηρίζῃ, μὲ τὴν ἀγαπημένη του αὐτὴ λέξι.

Πέταξε τὸ πλατύ, μαλακὸ καὶ χνουδωτό του καπέλλο ἀπάνω σὲ μίαν πολυθρόνα, τὸ πανωφόρι του σ' ἓναν καναπέ, τὰ χοντρά γάντια του

σὲ μιὰ ἐταξέρα, διώρθωσε τὰ ἀφθονα μαλλιά του, μὲ τὰ μακρουλά, καλλιεργημένα του δάχτυλα, καὶ κάθισε στὸ τραπέζι. Ἐφαγε βιαστικὰ καὶ ἀνόρεχτα, ξεφυλλίζοντας μαζὶ ἓνα περιοδικό, πού ἔβγαλε ἀπ' τὴ τσέπη του καὶ πού τὸ περιεχόμενό του, καθὼς ἔρριχνε βιαστικὲς ματιὲς στὲς σελίδες του, φαίνονταν νὰ τοῦ κἀνῃ ἀηδία καὶ ἀπογοήτευσι.

— Στενὰ πράγματα, στενὰ — μουρμούρισε μοναχὸς του — μικρόψυχα!

Καὶ πέταξε περιφρονητικὰ τὸ φυλλάδιο σὲ μιὰ κώχη.

— Τί εἶπες, παιδί μου; τοῦ εἶπε γλυκὰ ἡ μητέρα του.

— Τίποτε, μητέρα, τίποτε. . .

— Τί θέλεις νὰ πῇ; εἶπεν ὁ μικρότερος ἀδελφός του; Δὲν τὸν ξέρεις; Αὐτὸς μιλάει μὲ τὸν ἑαυτό του! Πού μᾶς καταδέχεται ἑμᾶς;

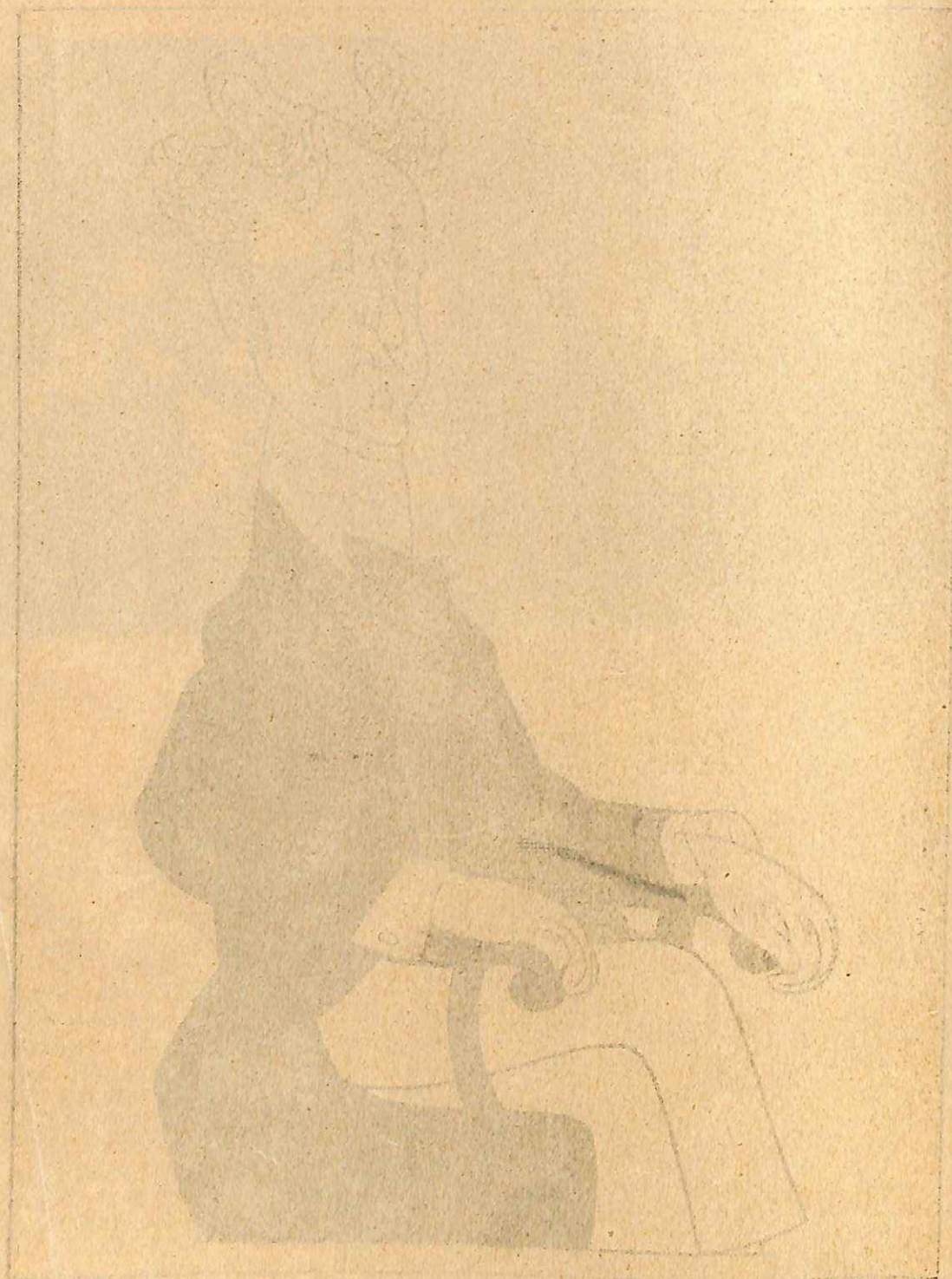
— Ἐσὺ νὰ κυττάξης τὴ δουλειά σου! μουρμούρισε ὁ Ἀνατόλιος, γυρίζοντας ἀπότομα πρὸς τὸν ἀδελφό του. Ἐσὺ εἶσαι γεννημένος, παιδί μου, γιὰ μπακάλης. Τί νὰ μιλήσω μὲ σένα; Κύτταξε νὰ μᾶθῃς τὰ κολλυβογράμματά σου, γιὰ νὰ

Sigfried Wagner

ΣΙΓΓΦΡΙΔ ΒΑΓΝΕΡ

Γελοιογραφία
Ὀλὰφ Γκούλμπρανσον

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΘΡ. ΖΑΪΜΗΣ

ΤΕΛΟΣ ΥΠΑΤΟΣ ΑΡΜΟΣΤΗΣ
* * * ΕΝ ΚΡΗΤΗ * * *

* * * ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ * * *
ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

βαστῆς τοῦλάχιστον αὐριο τακτικά τὰ τεφτέ-
ρια σου!...

Πέταξε τὴν πετσέτα του νευριασμένος καὶ
τράβηξε στὴν κάμαρά του.

— Μητέρα, πές, σὲ παρακαλῶ, νὰ μοῦ φέρουν
τὸν καφέ μου στὸ γραφεῖό μου. Κι' ἄς προσέξῃ
αὐτὸ τὸ ζῶο, ἡ ὑπερέτριά σας (μὲ κάθε τρόπο
στὴν ὁμιλία του ἤθελε νὰ δείχνῃ πῶς ἀπὸ τὸ
σπίτι μέσα τίποτε δὲν εἶχε σχέσι μαζί του), νὰ
μὴ μοῦ βάλῃ πάλι ζάχαρη. Τὸ εἶπα ἑκατὸ φο-
ρές! Θέλω καφέ σκέτο...

Ἐκλείσε δυνατὰ τὴν πόρτα πίσω του, ἀφί-
νοντας τὴν μητέρα του καὶ τὸν ἀδελφό του,
ποὺ κυττάζονταν ἀμίλητοι, κουνώντας τὰ κεφά-
λια τους.

✱

Ὅταν βρέθηκε μέσα στὴν κάμαρά του ὁ Ἀνα-
τόλιος, ἀνοίξε τὸ παράθυρο, ποὺ ἔβλεπε στὸν
ἐλεύθερο κάμπο — ἦταν τὸ ἀγαπημένο του πα-
ράθυρο, ποὺ τοῦδινε, ὅπως ἔλεγε, τὶς πλατειῆς
ἀναπνοές — ἔμεινε λίγα λεπτά ἐκεῖ, ἀνοίγοντας
τὸ στήθος του στὶς δυνατές πνοές τοῦ βορριά,
ὕστερα τὸ ξανάκλεισε καὶ κάθισε στὸ γραφεῖό
του. Ἄνοιξ' ἕνα συρτάρι καὶ τράβηξε κάποια
χειρόγραφα.

Ἀρχισε νὰ διαβάζῃ μεγαλόφωνα:

«Ὁδηγίες στὸν ἑαυτό μου, γιὰ τὸ μεγάλο μου
ποίημα... (ἐδῶ εἶχε ἀφήσει ἄδειο τὸν τόπο τοῦ
τίτλου). Συμμορφώσου μὲ τὸ νόημα τῆς τέχνης!
Τὸ ποίημά σου πρέπει νάχῃ βάθος, ὕψος, πλά-
τος, ἔκτασι. Τὰ ὄριά του ἄς εἶναι τὸ Ζενίθ καὶ
τὸ Ναδίρ, ἡ Ἀνατολὴ καὶ ἡ Δύσις. «Ἀπ' τὸν
Οὐρανὸ στὸν Ἄδην διὰ μέσου Γῆς». Μέσα
του πρέπει νὰ χωρέσῃ τὸ Ἄπειρον, ὡς συναι-
σθηματικὴ σύλληψις καὶ ὡς φιλοσοφικὴ ἔννοια.
Θέμα του κύριο ἡ Μεγάλῃ Ζωή, ἡ Ζωὴ στὰ
ὑψη καὶ στὰ βάθη, οἱ Κόσμοι ποὺ τριγυρίζουν
στὸ χάος, μὲ τοὺς ἔρωτές τους, τὰ μίση τους,
τὴ Μοῖρά τους. Τίποτε μικρόχαρο, ταπεινὸ, ἀν-
θρώπινο... Πρόσεξέ το καλὰ αὐτό, κυττάζοντας
νὰ μὴν παρασυρθῇς σὲ ταπεινοὺς λυρισμούς.
Πρόσωπά του οἱ Πλανῆτες, οἱ Ἥλιοι, οἱ Κο-
μήτες, ὁ πολὺψυχος Γαλαξίας. Βούτηξε μέσα
στὴν ψυχὴ τους καὶ βγάλε τὰ μυστικά τους καὶ
σύνθεσε τὴν τραγωδίαν τους. Ὁ ἄνθρωπος εἶναι
τὸ ταπεινὸ μόριο τῆς ὕλης, ποὺ θὰ μείνῃ ἀσύλ-
ληπτο ἀπ' τὰ ἐκστατικά μάτια σου. Γιατί, μὴν
ξεχνᾷς, ὅτι ἡ ὁρασίς σου πρέπει νὰ ξετυλιχθῇ
στὸ βαθμὸ ἐκείνο, ποὺ θὰ μπορούσαμε νὰ τὸν
ὀνομάσουμε Ὑπερόρασι. Ὅταν ὀλισθῇς λοι-
πὸν μὲ τὴν Ὑπερόρασι, ὅλα τὰ ταπεινά καὶ τὰ
μικρόχαρα θὰ σβύσουν γιὰ σένα. Δὲν θὰ βλέ-
πῃς μπροστά σου, παρὰ ὅτι βλέπει ἕνας Θεὸς
ἀπ' τοὺς Ἑβδομοὺς Οὐρανούς. Καθετὶ, ποὺ δὲν

εἶναι τοῦλάχιστον Ὁκεανός, Ἡπειρος, Κατὰ
ῥάκτης, θὰ εἶναι ξένο γιὰ σένα. Ἡ μικρότης
σου μ' ἕνα σημεῖο τοῦ πλανήτη μας τοῦ φαι-
νότανε κάπως αὐθαίρετη. Ἡ φαντασία του
τακλυσμὸς ἕνα παιγνίδι. Ὁ Σεισμὸς παλμὸς σὲ
Ἡ τρικυμίες τοῦ Ἀτλαντικοῦ ἐρωτικό σου φλέ-
Στεναγμὸς σου ὁ στεναγμὸς ἑνὸς Βεζουβί-
Ἐέχασε τὸ κάθε τι, ποὺ τὸ λάτρευσε ὡς τώρα
κόσμος γιὰ Ποίησι καὶ Τέχνη. Ἀπ' τὴ δική
Τέχνη θὰ ἐξορισθῇ ἡ ταπεινὴ ζωὴ τῶν ἀνθρώ-
πων—ἐδῶ ὁ Ἀνατόλιος διώρθωσε τὸ κεφάλι
Ἄλφα καὶ τῶκανε μικρὸ—τὰ πάθη του, ἡ ἀν-
πες του, οἱ καῦμοί του, ἡ ἀγωνίες του, καὶ
ποὺ ἔκανε τὴ χαρὰ τῶν Φιλισταίων τοῦ παλῆ
καιροῦ. Ἡ γυναίκα—ὁ Ἀνατόλιος ἔσβυσε
ἀποδῶ τὸ κεφαλαῖο Γάμα, ποὺ τοῦχε ξεφύ-
κατὰ λάθος—ἡ γυναίκα, ποὺ ἔθρεψε ὅλους τοὺς
μικρόχαρους ποιητές, δὲν ὑπάρχει πιά γιὰ τὴν
τέχνη σου. Σβύσε τὴν! Γυναίκα μένει γιὰ τὴν
ἡ Μεγάλῃ Μητέρα τῆς Δημιουργίας, ἡ Πότις
Μήτηρ, ἡ Γαῖα! Βάλε τὴν νὰ ἐρωτευθῇ μὲ τὸν
Ἥλιο, σ' ἕνα ἀγκάλιασμα ἀνεπάντεχο, μὲ σπῆ-
σμούς ἡδονῆς, ποὺ θὰ γκρεμίζουν κόσμους ὅλ-
γυρα. Κάτι τέτοιο τέλος πάντων!.. Ἔτσι θὰ χαρ-
ξῇς τὰ σύνορα τῆς δημιουργίας σου. Μέσα στὸ
σύνορα ταῦτα χύσε τὴν ψυχὴ σου, τὸν στίχον
σου, τοὺς ρυθμούς σου—ὁ στίχος σου καὶ ὁ
ρυθμὸς σου μὴν ξεχνᾷς πῶς θάχῃ ἕνα γιγάντιο
περπάτημα, ποὺ δὲ θὰ θυμίζῃ τίποτα ἀπ' τὸ
παλῆρό, χιλιοπατημένο δρόμο—καὶ βγάλε
μεγάλον κοσμογονικὸ ἀριστούργημα...»

✱

Ὁ Ἀνατόλιος Δυσμᾶς ἄφησε μ' εὐλαβητικὴν
κίνημα τὸ χειρόγραφο ἀπάνω στὸ τραπέ-
ἀκούμπησε τὸ κεφάλι του στὶς δυὸ του παλά-
μες κ' ἔμειν' ἔτσι σκεπτικὸς πολλὴ ὥρα. Ζη-
τοῦσε νὰ συλλάβῃ, στερεὰ καὶ δυνατὰ, τὰ μὲν
γάλα καὶ κύρια σημεῖα τῶν κοσμογονικῶν συν-
ρων, μέσα στὰ ὁποῖα ἔπρεπε νὰ κινηθῇ ἡ
ἐμπνευσίς του. Ἡ Ἐμπύριος, σκέφθηκε γιὰ
στιγμὴ, ἕνα σύνερο, ἡ Ἀτλαντὶς στὰ βάθη τοῦ
Ὁκεανοῦ, ἄλλο. Ἐσυρε μιὰ νοητὴ κάθετη γραμ-
μὴ καὶ ἔδωσε τὰ δυὸ σημεῖα. Ἐπῆρε ὕστερα
τὸν Βόρειον στὸν Νότιον, κ' ἔδωσε πάλι τὰ δύ-
νάμει... Κάποιες ἀμφιβολίες τὸν ἐνοχλοῦ-
σαν γιὰ τὴ μαθηματικὴ καὶ ἀστρονομικὴ ἀκρι-
βεία τῆς ἐργασίας του αὐτῆς καὶ τὰ σύνορα
τῶν δύο Πόλων τοῦ φαίνονταν στενά, γιατί
περιώριζε τὴν ἐμπνευσί του μονάχα στὸν πλα-
νήτη μας, ἐνῶ πάλι τὸ μυθολογικὸ σημεῖο τοῦ
Ἐμπυρίου τοῦ ἄρεσε, σὰν ἕνα ὥραϊον
μέσα στὸ ἄπειρον, ὅπως τοῦ ἄρεσε καὶ ἡ
λογικὴ Ἀτλαντὶς, βουλιαγμένη στὰ βάθη τοῦ

ποὺ εἶχε πάντα τὴν ἀνήσυχη κίνησι, ποῦχουν
κεφαλάκια τῶν ὠδικῶν πουλιῶν, ὅταν χοροπη-
δοῦν τραγουδώντας ἀπάνω στὰ ξυλαράκια τοῦ
κλουβιοῦ των, σάλεψε πάντα πεισματικά μπροστά
του, σὰν νὰ περιμένε μιὰ ὥραϊα καὶ γρήγορη
ἀπάντησι...

✱

— Τὴν ἀγαπῶ λοιπὸν ἀκόμα; εἶπε δυνατὰ,
γιὰ νὰ τρομάξῃ τὴ ταπεινὴ του σκέψι. Ἄ! ὄχι!
Αὐτὸ εἶναι ἀνάξιο γιὰ ἕναν ποιητὴ, ποὺ γυ-
ρεῖ τὴν πλατεῖα ἐμπνευσι. Ἐρωτες μέσα στὶς
ἀστροφεγγιές, ἀναστεναγμοί, λιγοῦρες, μακρονά
μου. Ἄς μείνουν γιὰ τοὺς μικρόχαρους καὶ στε-
νόκαρδους στιχοπλέχτες!

Τίναξε τὴν πυκνὴ του χαίτη μέσα στὸν ψυ-
χρὸν ἀέρα τῆς Δεκεμβριανῆς νύχτας, ὕψωσε πάλι
τὰ μάτια του πρὸς τὸ στερέωμα καὶ φώναξε:

— Sursum Corda!

Ἡ ὥραϊα νεανικὴ φωνὴ ἀντήχησε μέσα στὴ
σιγαλίαν τῆς νύχτας.

— Sursum Corda!

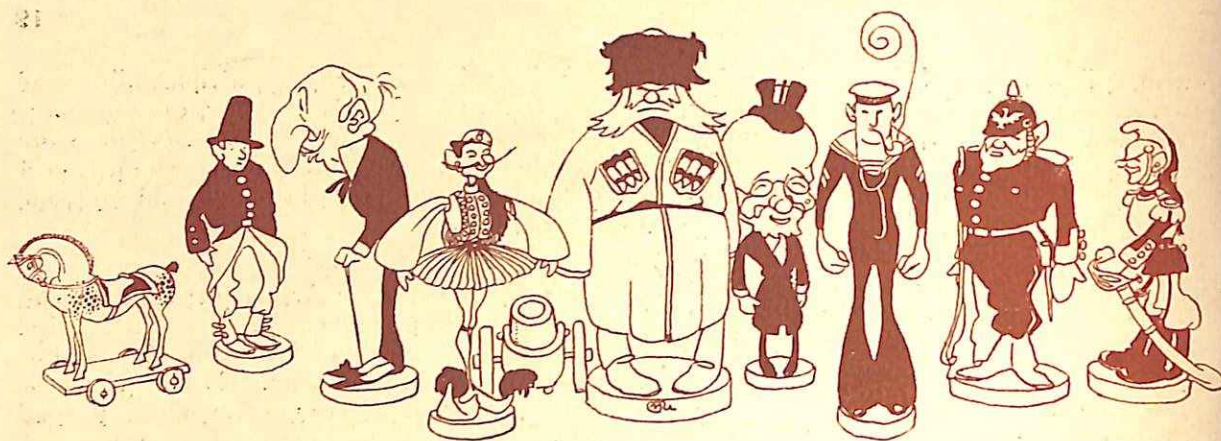
Ἐκλείσε τὸ παράθυρο καὶ ξαναγύρισε στὸ γρα-
φεῖό του. Κάθισε θεληματικά, τράβηξε τὸ χει-
ρόγραφο τῶν «Ὁδηγιῶν στὸν ἑαυτό μου» καὶ
ἄρχισε νὰ γράφῃ στὸ τελευταῖον κατεβατό:

«Ὁ Ἐρωτας! Ἀναγκαῖος βέβαια γιὰ τὴ δι-
μιουργία τοῦ ποιητῆ. Ἀλλὰ ποῖος Ἐρωτας; Ὁ
Ἐρωτας ποὺ κυβερνᾷ τὸ χορὸ τῶν κόσμων.
Θ' ἀγαπήσῃς λοιπὸν καὶ θὰ τραγουδήσῃς μεγα-
λόστομα τὸν ἔρωτά σου. Θ' ἀγαπήσῃς ἐξου τῆ
Γῆ, τὴν Πότιν Μητέρα, τὴ μεγάλην Μητέρα τῆς
Δημιουργίας. Αὐτὴ θὰ εἶναι ἡ ἐρωμένη σου καὶ
ἀντεραστὴς σου ὁ μέγας Ἥλιος. Θὰ τὴ σφί-
ξῃς στὴν ἀγκαλιά σου, θὰ τῆς φιλήσῃς στὰ χεῖλη
τὴν Αἰώνιαν Ἄνοιξι καὶ θὰ γονιμοποιήσῃς
μ' αὐτὴν τὸν Ἀνθρωπόθεον! Ὁ Ἀνθρωπόθεος!
Αὐτὸς θὰ εἶναι ὁ σκοπὸς τοῦ μεγάλου σου κοσμο-
γονικοῦ ποιήματος, ὁ καρπὸς τοῦ ἔρωτά σου
μὲ τὴν Παρθένα—Γῆ. Κλείσε λοιπὸν στὴν
ψυχὴ σου τὸν ἔρωτά της καὶ θὰ νοιώσῃς
ν' ἀναβρῶσουν μέσα σου ὅλες ἡ πηγές τῆς δι-
μιουργίας...»

✱

Ἐπῆρε τὸ μεγάλο τετράδιο, ποὺ τὸ εἶχε ραμ-
μένο μὲ στερεές νευρές, γιὰ νὰ δεχθῇ τὸ κοσμο-
γονικὸ του ποίημα, καὶ χάραξε στὴν πρώτη
του σελίδα τὸν ὀριστικὸν τίτλον: ἈΝΘΡΩΠΟΘΕΟΣ.
Ἐσφίξε ὕστερα μὲ τὶς δυὸ του παλάμες τὰ μη-
λίχια του, ποὺ τὰ σφυροκοποῦσε ἡ ἐμπνευσις,
καὶ κλείνοντας νοερὰ στὴν ἀγκαλιά τὴ μεγάλην
του ἐρωμένη, τὴ Γῆ, ὁ Ἀνατόλιος Δυσμᾶς
ἐκλείσε τὰ μάτια του κουρασμένος καὶ ἀποκοι-
μήθηκε μαζί της ἀπάνω στὰ χειρόγραφα του.

ΠΑΥΛΟΣ ΝΙΡΒΑΝΑΣ

ΑΤΤΙΚΑΙ ΗΜΕΡΑΙ

ΑΙ Έορταί τών Χριστουγέννων καί τοῦ Νέου Ἔτους διεξήχθησαν μέ πολλήν εὐθυμίαν εἰς ὅλας τὰς τάξεις, χάρις εἰς τήν ἐξαιρετικήν συγκέντρωσιν κόσμου εἰς τήν Πρωτεύουσάν. Ἐξαιρετικήν μάλιστα προσέδωσε φαιδρότητα ἐφέτος ἡ ἀλησμόνητος φθιγγεία τῶν τροφίμων, ἡ ἐπελθούσα κατόπιν τῶν ἐπανειλημμένων ἀστυνομικῶν διατιμύσεων. Οὕτω ὁ κόσμος ἐπολιόρκησε καθ' ὅλας τὰς ἁγίας ἡμέρας τὰ φαρμακεῖα τῆς πόλεως ἀγοράζων ἀρκετὰ γραμμάρια κρέατος· ἐγνώσθη δέ ὅτι ὁμιλος ξένων κεφαλαιούχων ἠγόρασεν ἕνα γάλον.

✱

ΤΗΝ τελευταίαν αὐτὴν εἴδησιν μεταδίδομεν ὑπὸ πᾶσαν ἐπιφύλαξιν, μὴ ἀναλαμβάνοντες οὐδεμίαν εὐθύνην διὰ τὴν ἀκρίβειάν της. Ἀργά μόνον τὴν νύκτα ἐμάθομεν ἀσφαλῶς, ὅτι ἡ εἰσαγγελικὴ Ἀρχή, φρονοῦσα ὅτι εὐρίσκεται πρὸ σκανδάλου, ἔθεσε χεῖρα ἐπὶ τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ ὁμίλου καὶ ἐσφράγισε τὸν γάλον. Φαίνεται ὅτι θ' ἀποκαλυφθοῦν ὄργια. Ὁ ξένος ὁμιλος προσέβη εἰς τὴν πράξιν αὐτὴν μὴ διαθέτων περισσότερα τῶν ἐπτὰ ἑκατομμυρίων, ἐξηπάτησε δὲ τὴν ἀγοράν μέ ψευδεῖς ἀριθμούς καὶ τηλεγραφήματα.

✱

ΑΝ ἔλειπεν ὅμως ἀπὸ τοὺς φιλεόργτους Ἀθηναίους ἡ στερεὰ τροφή, δὲν ἔλειπεν ἡ πνευματικὴ. Τοῦναντίον μάλιστα. Μετὰ τὴν διάλεξιν τῆς κ. Κάζαντζάκη, ἀφθονία ὁμιλητῶν παρήλθεν ἐπὶ τὸ βῆμα τῆς αἰθούσης τοῦ Βασιλικοῦ Θεάτρου. διδάσκουσα τὸ φιλόμουσον ἀκροατήριον, τὸ ὅποιον συνέργευσεν τόσον ἀφθο-

νον, ὥστε ἀπεφασίσθη διὰ λόγους εὐρυχωρίας νὰ δίδονται πλέον αἱ διαλέξεις εἰς τὴν μεγάλην αἴθουσαν ἄλλ' εἰς ἕνα ἀπὸ τὰ καμαρίνια τῶν ἠθοποιῶν.

✱

ΔΙΑΔΟΓΟΙ μεταξὺ τοῦ ἀκροατηρίου :

— Νομίζω ὅτι διὰ νὰ ἔλθῃ κόσμος πρέπει νὰ παῖ-
σουν αἱ διαλέξεις...

— Γιατί;

— Διότι ἡ σιγή... κόσμον φέρει.

✱

ΤΑ ἑλληνοτουρκικὰ ὁξύνονται πάλιν· παρ' ὅλας τὰς φιλικὰς διαβεβαιώσεις, οἱ Τούρκοι δὲν ἔπαισαν νὰ καταδιώκουν τοὺς Ἕλληνας ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ καὶ νὰ καθιστοῦν τὴν ζωὴν τῶν ἀφόρητον. Κατόπιν τῶν διωγμῶν αὐτῶν, ὅλοι οἱ ὁμογενεῖς ἔρχονται ἐδῶ διὰ ν' ἀπολαύσουν τὸν ἀέρα τῆς Ἑλευθερίας καὶ νὰ διανεμηθοῦν μέ τοὺς ἑλευθέρους τὰ βάρη τοῦ Προϋπολογισμοῦ. Οὕτω ἡ ζωὴ τῶν, ἕως χθὲς ἀφ' ὁ ρ η τ ο ς, γίνεται φρολογημένη καὶ μέ τὸ παραπάνω.

✱

ΜΑΖΙ ὅμως μέ τοὺς Τούρκους τὸν αὐτὸν καὶ ἀγριότερον διωγμὸν ἤρχισαν κατὰ τοῦ ἑλληνικοῦ στρατοῦ καὶ οἱ Ἀλβανοί. Εὐτυχῶς ἡ Κυβέρνησις ἐπελάβεν ἐγκαίρως, καὶ μόλις ἐγνώσθησαν αἱ πρώται ταραχαὶ ἐστείλεν εἰς τὸ Δυρράχιον τὴν «Υδραν», τὴν «Σπέτσας» καὶ... τὸν «Ψαρούδαν».

ΣΚΝΙΠΑ

ΚΑΛΑΝΤΑ

Ἀρχιμητὰ κι' ἀρχιχροιά
καινούργιος μπαίνει χρόνος,
ἤμουν μαζί σου τὸν παλῆό,
καὶ τώρα εἶμαι μόνος.

Ἀρχιμητὰ κι' ἀρχιχροιά,
Κάλαντα λέμε
στὰ νειῶτα ποῦ κυλοῦν γοργὰ
ἀντὶ νὰ κλαῖμε...

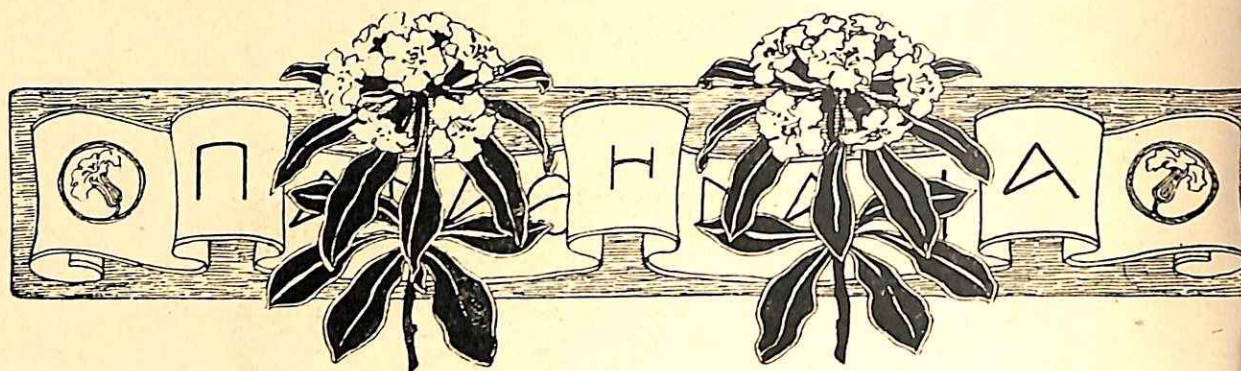
ΟΡΕΣΙΒΙΟΣ

Ἀρχιμητὰ κι' ἀρχιχροιά
ἀσπρίζουν τὰ μαλλιά μας
καὶ καταντήσαν περσινὰ
τὰ χτεσινὰ φιλιὰ μας.

Η ΠΑΡΑΜΟΝΗ ΕΙΣ ΤΑ ΠΕΔΙΑ ΤΩΝ ΜΑΧΩΝ

Ο Γάλλος. Ἀνοίγω μὲ χίλια.
Ὁ Γερμανός. Νὰ γίνουν 1870.
Τὸ Κοράκι. Καὶ... τὰ ρέστα σας!

ΔΡΑΜΑΤΙΚΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΤΩΝ "ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΩΝ,,

Τὰ ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΑ προκηρύσσουν Δραματικὸν Διαγωνισμόν, εἰς τὸν ὁποῖον δύνανται νὰ ὑποβληθοῦν ἔργα μονόπρακτα ἢ δίπρακτα, κωμωδία, δράμα, ἔμμετρα ἢ πεζά.

1. Τὰ ἔργα θὰ στέλλωνται διὰ συστημένου φακέλλου πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τῶν ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΩΝ (Δραματικὸς Διαγωνισμός). Θὰ ἔχουν ἀντιγραφῇ μὲ καλὸν γραφικὸν χαρακτῆρα ἢ μὲ γραφομηχανήν. Δὲν θὰ φέρουν ὄνομα συγγραφέως ἀλλὰ ῥητόν, ἀπόφθεγμα, σημείωσιν ἢ σφραγίδα, οὕτως ὥστε νὰ δύνανται νὰ ζητηθῶσιν ἀσφαλῶς βραβευόμενα ἢ μή. Ἐκαστος διαγωνιζόμενος ὀφείλει νὰ εἶναι πρὸς τριῶν τοῦλάχιστον μηνῶν συνδρομητὴς τῶν ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΩΝ.

2. Τὰ ἔργα θὰ κρίνῃ ἐπιτροπὴ, τῆς ὁποίας τὰ μέλη θὰ γνωσθοῦν ἕνα μῆν πρὶν ἢ ἐκπνεύσῃ ἡ προθεσμία τοῦ Διαγωνισμοῦ.

3. Βραβεῖα ὀρίζονται Δραχμαὶ 400 διὰ τὸ πρῶτον, 150 διὰ τὸ δεύτερον καὶ 100 διὰ τὸ τρίτον. Τὰ βραβευθησόμενα ἔργα θὰ παρασταθοῦν, τῇ φρονιμίᾳ τῶν ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΩΝ ἀπὸ τῆς σκηνῆς ἑνὸς τῶν ἐν Ἀθήναις θερινῶν θεάτρων τῶν συγγραφικῶν ποσοστῶν κρατουμένων κατὰ τὰς δύο πρώτας τῶν παραστάσεων ἵνα χρησιμεύσουν πρὸς δημοσίευσιν τοῦ πρώτου βραβευθέντος. Τῆς πρώτης παραστάσεως θὰ προηγηθῇ ὁμιλία τοῦ κατὰ τὸν Διαγωνισμόν εἰσηγητοῦ.

4. Δίδεται προθεσμία μέχρι τῆς 30^{ης} Μαΐου 1915.

ΤΑ "ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΑ,,

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΧΡ. ΖΩΓΡΑΦΟΣ

ΤΕΛΟΣ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΝ ΗΠΕΙΡΩ
ΑΥΤΟΝΟΜΟΥ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ * * *

* * ΣΥΝΔΙΟΙΚΗΤΗΣ * *
ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

Η ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Το νέον έτος εύρίσκει την Έθνικήν Τράπεζαν της Ελλάδος υπό νέαν οργάνωσιν. Αί κρίσιμοι ήμέραι, τας οποίας εύθυτενης παρήλθεν έν μέσφ των έρειπίων άτινα έσχόρπισε παντού ό πανευρωπαϊκός πόλεμος, έχρησίμευσαν εις αύτήν διά ν' ανακτήση περισσοτέραν έπιβολήν και άκμαιότερα θεμέλια, και ή κοινή έπ' αύτήν υπόληψις έδραιώθη έτι μάλλον μετά την έν αύτῃ έπελθοῦσαν

ΙΩ. Α. ΔΡΟΣΟΠΟΥΛΟΣ

ΥΠΟΔΙΟΙΚΗΤΗΣ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

μεταπολίτευσιν. Διότι, ως σοφός φιλάργυρος, ή Έθνική Τράπεζα, έφρόντισε ν' συλλέξη και κρατήση δι' έαυτήν ό,τι έν τ' Πολιτεία έξείχε και ό,τι έν τῇ Τραπεζῇ άνεδείχθη διά νά σχηματίση τας κορυφάς από των οποίων πρώτη φωτίζεται. Κατά ταξιν Διοικητήν της τόν κ. 'Αλέξανδρον Ζαΐμην, τόν λευκόν πολιτευτήν της Ελλάδος, τόν συνετόν Υπατον Άρμοστί της Κρήτης, και Συνδιοικητήν της τόν κ. Γεώργιον Χρηστάκη Ζωγράφον, μίαν σπανίαν έθνικήν φισιογνωμίαν, και Υποδιοικητά δύο άληθινά τέκνα της, τὰ όποια μετά πολυετεῖς ώραίους άγώνας και μόχθους ύπερ της προαγωγής της, έβράβευσε: τόν κ. 'Ιωάννην Δροσόπουλον και τόν κ. Δημήτριον Μάξιμον, τούς μέχρι πρό τινο Διευθυντάς της.

ΙΩ. Α. ΔΡΟΣΟΠΟΥΛΟΣ

Εισήλθεν εις την Έθνικήν Τράπεζαν δεκαοκταετής, ως βοηθός έν τ' Λογιστηρίφ του Υποκαταστήματος Λαμίας, με μισθόν δραχμών 90. Διέφερε μεθ' έαυτού ούτε ίσχυράς προστασίας, ούτε εξαιρετικά έφόδια. Μέσα του, ή ήλικία του και ή έποχὴ εκείνη (1888) δέν τῷ παρέσχον πλεονέκτημα τοῦτο. Άλλ' εκόμιζε πνευμονοῦχον πνεῦμα, αυτοπεποίθησιν καὶ όγκον θελήσεως, ήτις δέν έγνώριζαν κωλύματα και δυσχερείας. Σύντον και πεφωτισμένη εργασία έν φιλοπονία έξικνουμένη μέχρις αυτοθυσίας άφοσίωσις εις τὸ καθήκον και έπιδόσεις εις τὸ έργον του έσχον ως μόνον ικανοποίησιν, μετά όλόκληρον όκτατίαν, την μετάθεσιν του εις την Κετρικήν υπηρεσίαν. Κατά τὸ μακρόν τοῦτο διάστημα ή μισθοδοσία τῷ είχεν αύξηθῇ κατά 60 δραχμάς!! Η ή στενόχωρος τότε έποχή, καθ' ήν

Τράπεζα, λόγω της οικονομικής καταστάσεως του Κράτους, μεθ' οὔ εκ μακράς παραδόσεως συνέδεσε την τύχην της, είχεν επιβάλει εις τὸν οργανισμόν της μέτρα φειδοῦς και οικονομίων. Η μικρά άλλως τε θέσις, ήν τότε κατείχεν ό κ. Δροσόπουλος, δέν παρείχε πρόσφορον έδαφος ανάπτυξεως των εξαιρετικῶν του ιδιοτήτων. Μόλις κατά τὸ έτος 1902 έγένετο επιθεωρητής, μη αποδεχθεις την προσφερεθείσαν αὐτῷ θέσιν του διευθυντοῦ του Υποκαταστήματος Αγρινίου. Άλλ' ή ικανότης του ανεφάνη κυρίως έν τῇ θέσει του Γενικοῦ Επιθεωρητοῦ, ήν κατέλαβεν έν έτει 1908. Η νοήχθησαν πρό αὐτοῦ, διά της άμερίστου έμπιστοσύνης δι' ής περιεβάλλετο υπό της Διοικήσεως, εύρεῖς οἱ όρίζοντες της δράσεως και ή ύπεροχή του έπεβλήθη. Είχε χρησιμοποιήσει όλον τὸν μέχρι της έποχῆς εκείνης χρόνον εις ένδελεχείς μελέτας νομικάς και οικονομολογικάς, και ήλθεν οὔτω ή σπουδή να συμπληρώση προνομιοῦχον φύσιν, συντελεσθείσης οὔτω της τραπεζιτικῆς αὐθεντίας, ήτις καλεῖται Δροσόπουλος. Σεμνός όμως και άποφεύγων εκ χαρκτηῆρος την επίδειξιν και τὸν θόρυβον πέριξ του ονόματός του, δέν είχε γνώστας της δράσεώς του ή μόνον τούς προσκειμένους εις την Τράπεζαν, οἵτινες εκτοτε διέβλεπον έν αὐτῷ τὸν μέλλοντα να γεφυρώση την απόστασιν μεταξὺ του προσωπικοῦ της υπηρεσίας και της Διοικήσεως. Προσηνής και μετρίχως πρὸς τούς συναδέλφους του και υποδεεστέρους του έν τῇ ιεραρχίᾳ, είχεν επισπάσει τὸν εκ της άναγνωρίσεως της υπερόχου αξίας του άληθῆ σεβασμόν, λατρευόμενος κυριολεκτικῶς ύπ' αὐτῶν. Ατεγκτος έν τῇ προασίσει των συμφερόντων της Τραπεζῆς και διαχειριστῆς αὐτῶν έν φαινή έντιμότητι, αποτελῶν υπόδειγμα λειτουργοῦ υπηρεσίας, δίκαιος και άκέραιος έν τῇ διαχειρίσει των τόσων άκανθῶδων προσωπικῶν ζητημάτων, ών επί μακρόν ήτο ό εισηγητής, πολύτιμος υπηρεσιακός σύμβουλος της Διοικήσεως εις τὰ μεγάλα ζητήματα της Τραπεζῆς, εργάτης προόδου έν τῷ υπηρεσιακῷ οργανισμῷ αὐτῆς, ήτο ό ένδεδειγμένος διά την θέσιν του Διευθυντοῦ της Τραπεζῆς όταν εκρίθη αναγκαία ή ίδρυσις του θεσμοῦ τούτου έν έτει 1911.

Κατά πόσον ανταπεκρίθη εις τὰς απαιτήσεις

ΔΗΜ. ΜΑΞΙΜΟΣ

ΥΠΟΔΙΟΙΚΗΤΗΣ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

της θέσεως ταύτης, ήτις αποτελεί τὸ τελευταῖον αλλά και σπουδαιότερον κριτήριον διά τὰς έδρας της Διοικήσεως, δεικνύει ή απόφασις των μετόχων και ή έγκρισις της Κυβερνήσεως, αἵτινες άνέδειξαν αὐτὸν έν τῇ θέσει την όποίαν έλάμπρυναν αἱ προσωπικότητες του Κεχαγιά και του Βασιλείου.

Ο Δροσόπουλος άνεδείχθη έν τῇ υπηρεσίᾳ, αλλά και άνέδειξε την υπηρεσίαν. Είναι γενικῶς τερον εύτυχές τὸ γεγονός ότι οργανισμοί, οἱ οποῖοι της Έθνικῆς Τραπεζῆς, παρουσιάζονται αὐτάρκεις έν τῇ άναδείξει των διοικητῶν αὐτῶν. Οὔτοι, εκ των σπλάγχων της υπηρεσίας προερχόμενοι, παρουσιάζονται συνυφασμένοι πρὸς τὰς παραδόσεις, τάσεις και σκοπούς των ιδρυμάτων, έν γνώσει δὲ προσώπων και πραγμάτων, εξ οὔ

ἐξασφαλίῃται ἡ δέουσα ἐν παντὶ διαχείρισις τῶν ζητημάτων αὐτῶν.

Ὁ κ. Δροσόπουλος δύναται ν' ἀποτελέσῃ παρὰδειγμα αὐτοδημιουργίας. Ἰσως τοῦτο ἀποτελεῖ τὸν καλῦτερον χαρακτηρισμὸν τοῦ νέου Ὑποδιοικητοῦ τοῦ μεγάλου μας πιστωτικοῦ ἰδρύματος. Ὡς χαιρετίζωσι τὸ γεγονός τῆς ἐκλογῆς του ἰδιαίτερώς ἐκεῖνοι, οἵτινες στηρίζουσι τὴν ἀνάδειξιν αὐτῶν εἰς τὰς ἰδίας τῶν μόνων δυνάμεις.

ΔΗΜ. ΜΑΞΙΜΟΣ

Ὁ νέος Ὑποδιοικητὴς εἶναι μόλις τεσσαρακονταετής, ἀριθμῶν 23 ἔτων πεφωτισμένην ὑπηρεσίαν ἐν τῇ Ἐθνικῇ Τραπεζῇ. Ἦρξάτο τοῦ σταδίου του μετὰ ἐνδελεχεῖς σπουδὰς ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ, διορισθεὶς ὡς βοηθὸς τοῦ Ὑποκαταστήματος Σπάρτης, ἀλλ' ὑπηρετήσεν ἔκτοτε παρὰ τῷ Ὑποκαταστήματι Πατρῶν μέχρι τοῦ ἔτους 1911, ὅτε ἐκλήθη νὰ καταλάβῃ τὴν θέσιν τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Τραπεζῆς.

Ἡ δρᾶσις τοῦ κ. Μαξίμου ἐν τῷ Ὑποκαταστήματι Πατρῶν ἀποτελεῖ τὸν φωτεινότερον σταθμὸν ἐν τῇ ἐξελίξει τοῦ μεγαλυτέρου τούτου Ὑποκαταστήματος τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς. Καὶ πρὶν εἰσέτι ἀναδειχθῇ Διευθυντὴς αὐτοῦ, ἀπλοῦς ἀκόμη ὑπάλληλος, ἀπετέλει, γλωσσομαθέστατος καὶ ἐν ζηλευτῇ ἐπιδόσει, τὸν στυλὸν τῆς ὑπηρεσίας, καίτοι νεώτατος ἐν τῇ ἱεραρχίᾳ. Ὅτε δὲ ἀπεφασίσθη ἡ ἵδρυσις τῆς Τραπεζῆς Κρήτης πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν οἰκονομικῶν συμφερόντων τῆς πολυπαθοῦς νήσου, ἡ Διοίκησις τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς ἐστράφη πρὸς τὸν Μαξίμον, ὃν ἐχρησιμοποίησεν ἐν τῇ προπαρασκευαστικῇ ἐργασίᾳ, καθ' ἣν ἐδόθη ὁ τόνος τῆς περαιτέρω δράσεως, ὅφ' ὃν ἠνδρώθη τὸ ἴδρυμα τοῦτο. Ὁ κ. Μαξίμος ἐπίσης ἐχρησιμοποιήθη ὑπὸ τοῦ τότε ὑποδιοικητοῦ ἀειμνήστου Βαλαωρίτου ἐν τῇ μελέτῃ τῆς συγχωνεύσεως τῆς Ἰονικῆς Τραπεζῆς, ὅταν ἐσκοπεῖτο αὕτη ἐν ἔτει 1902.

Εἶχεν ἀποβῇ πλέον ὁ ἐνδεδειγμένος διὰ τὴν θέσιν τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ὑποκαταστήματος Πατρῶν, ἣν κατέλαβεν ἐν ἔτει 1903, ἀποτελέσας τὸν νεώτερον τότε Διευθυντὴν, ἐνῶ ἀφ' ἑτέρου τὸ γραφεῖον τοῦτο προηγεῖτο ἐν τῇ σειρᾷ καὶ τῇ δρᾶσει τῶν λοιπῶν Ὑποκαταστημάτων τῆς Τραπεζῆς. Τῷ ἐδόθη τότε ἡ εὐκαιρία νὰ πραγματοποιήσῃ ὅλας ἐκεῖνας τὰς ἰδέας ἃς εἰς πεφωτισμένας ἐκθέσεις πρὸς τὴν Διοίκησιν εἶχεν ἀναπτύξει περὶ τῆς δεύσεως δράσεως τοῦ Ὑποκαταστήματος, ἣν ἐνεδείκνυνεν ἡ προνομιούχος θέσις αὐτοῦ. Ἡ συγκριτικὴ μελέτη τῶν ἐργασιῶν παρουσίᾳζεν ὀγκώδεις αὐξήσεις, πραγματοποιουμένης ἐν πεφωτισμένῳ συστήματι τάξεως, δρᾶ-

σεως καὶ ἐπιστήμης, ὅπερ ἀνήγαγε τὸ Ὑποκαταστήμα Πατρῶν εἰς περιωπὴν ἰδρύματος, δυνάμενον νὰ θεωρηθῇ ὡς πρότυπον. Ὁ κλάδος ἰδίως τῶν ἐργασιῶν τοῦ ἐξωτερικοῦ συναλλάγματος, ὃ ἕως τότε νεκρὸς σχεδόν, ἀνεπτύχθη ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε νὰποτελέσῃ παρὰδειγμα ἀποδόσεως τραπεζιτικῆς ἐργασίας, ὅταν αὕτη ἐρεῖδεται ἐπὶ ἀσφαλοῦς βάσεως. Ἡ τοιαύτη κατεύθυνσις τῶν ἐργασιῶν ἔσχεν, ὡς εἰκός, ἀποτέλεσμα οὐ μόνον τὴν παραγωγὴν ὄγκων κερδῶν διὰ τὴν Τράπεζαν, ἀλλὰ καὶ τὴν προαγωγὴν τῶν πλουτοπαραγωγικῶν δυνάμεων τοῦ τόπου ἐκείνου.

Τέλειος γνώστης τῶν πολυπλόκων σταφιδικῶν ζητημάτων, εἰργάσθη ἀνεκδοτῶς πρὸς ἐμψύχωσιν τοῦ στένοντος σταφιδεμπορίου, ὅπερ τοιοῦτους κλονισμοὺς, λόγῳ τῆς κρίσεως τοῦ πολυτίμου διὰ τὴν χώραν προϊόντος, εἶχεν ὑποστῇ, ὥστε νὰ καταρρεύσωσιν ἐξ αὐτῶν παμμέγιστοι ἐμπορικοὶ Οἶκοι. Τὸ σταφιδεμπόριον, ὅπερ συγκεντροῦται ἐν τῇ ἀγορᾷ τῶν Πατρῶν, ἀνέλαβε ζωὴν ὑπὸ τὴν δρᾶσιν τοῦ κ. Μαξίμου, ἥτις δὲν περιορίσθη εἰς τὸν στενὸν κύκλον ὃν διέγραφον τὰ ὅρια τοῦ Ὑποκαταστήματος, ἀλλ' ἀνήχθη μακρὰν, εἰς δημιουργίαν συνδυασμῶν τεινόντων εἰς τὴν ἐμπορικὴν προαγωγὴν τοῦ εἴδους, ἐν εὐεργετικῇ ἐπιδράσει καὶ ἐπὶ τῆς παραγωγῆς αὐτοῦ, δι' ἀναδείξεως νέων ἀγορῶν καταναλώσεως καὶ ἀναπτύξεως τοῦ κύκλου τῶν παλαιῶν. Μνημεῖα τῆς δράσεώς του κεῖνται μεγάλοι ὁργανισμοί, εὐεργετικῶς δρῶντες καὶ εὐλογούμενοι ὑπὸ τῶν σταφιδικῶν πληθυσμῶν.

Ὁ κ. Μαξίμος ἔδωκε τὸν δέοντα τόνον οὐ μόνον εἰς τὰς μετὰ τῆς Τραπεζῆς συναλλαγὰς, ἀλλ' ὁλόκληρον τὸ μετὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπόριον, ὅπερ ἕως τότε διεξήγετο, οὕτως εἰπεῖν, ἐμπειρικῶς, κατέστησε κοινωνὸν τῆς προόδου τῶν ἐμπορικῶν συναλλαγῶν ἐν τῇ διεθνείᾳ κοινωνίᾳ. Ἀλλὰ καὶ οἱ λοιποὶ κλάδοι τοῦ πολυσχιδοῦς τραπεζιτικοῦ ὁργανισμοῦ ἐκαλλιεργήθησαν καὶ ἀνεδείχθησαν δι' αὐτοῦ ὑπὸ τὴν πνοὴν τῆς τελευταίας λέξεως τῆς οἰκονομικῆς ἐπιστήμης.

Μὲ πόνον εἶδεν ὁλόκληρος ἡ Πελοπόννησος τὴν ἀποχώρησιν τοῦ κ. Μαξίμου ἐκ τοῦ Ὑποκαταστήματος Πατρῶν, ὅτε ἐκλήθη εἰς τὴν γενικωτέραν Διεύθυνσιν τῆς Τραπεζῆς. Ἐπὶ μακρὸν ἐν τῇ περιφερείᾳ ἐκείνῃ τὸ ὄνομά του θὰ ἐκπροσωπῇ τὴν ἔννοιαν τῆς προόδου καὶ θὰ ἀναφέρεται εὐγνωμόνως ἐπὶ τῇ προαγωγῇ ὅλων ἐκείνων τῶν συμφερόντων.

Ὡς Διευθυντὴς τῆς Τραπεζῆς ἐγνωρίσθη ἐγγύτερον εἰς τοὺς τραπεζιτικούς καὶ ἐμπορικούς κύκλους τοῦ Κέντρου καὶ ἐξετιμήθη ὑπ' αὐτῶν ὡς αὐθεντία εἰς τὰ ζητήματα τοῦ κλάδου τῶν. Ὑπὸ τὰς ὁδηγίας του ἔλαβον νέαν κατεύθυνσιν

αἱ μετὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ συναλλαγὰς, αἵτινες, ἀνεξαρτήτως τῆς σχέσεως αὐτῶν πρὸς τὰ κέρδη τῆς Τραπεζῆς, ἀποτελοῦσι στοιχεῖον κανονισμοῦ τῆς νομισματικῆς κυκλοφορίας, διὰ τὴν σημερινὴν θέσιν τῆς ὁποίας δικαιοῦται νὰ σεμνύνεται ὁ κύριος αὐτῆς ἐργάτης, ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα.

Τὸ ὁργανωτικὸν πνεῦμα τοῦ κ. Μαξίμου ἐκρίθη ὅτι ἔπρεπε νὰ χρησιμοποιηθῇ ἐπὶ τόπου κατὰ τὴν ἵδρυσιν Ὑποκαταστήματος τῆς Τραπεζῆς ἐν τῇ πρωτεύουσῃ τῆς Μακεδονίας, ὅπερ προωρῖζετο νὰ διαχειρισθῇ μεγάλα οἰκονομικὰ προβλήματα καὶ νὰ ἐξυπηρετήσῃ τοσαῦτα συμφέροντα τῶν νέων χωρῶν. Ἐπὶ μακρὸν διέμεινεν ἐκεῖσε καὶ ἐδράϊα ἔθεσε τὰ θεμέλια τῶν περαιτέρω ἐργασιῶν, χωρὶς νὰ λείψῃ νὰ προσφέρῃ

τὰ φῶτά του καὶ εἰς γενικώτερα σπουδαῖα ζητήματα, οἷον τὸ τῆς ἱδρύσεως ἐλευθέρως ζώνης, τὸ τοῦ διακανονισμοῦ τῶν μετὰ τῆς Σερβίας οἰκονομικῶν σχέσεων κλπ. Τελευταῖον δέ, εἰς τὰ μέτρα προνοίας, ἃτινα ἔλαβεν ἡ Κυβέρνησις πρὸς ἀποτροπὴν τοῦ κινδύνου τῆς ἐλλείψεως ἐκ τοῦ τόπου μέσων τῆς πρώτης ἀνάγκης, ὁ κ. Δημ. Μαξίμος ὑπῆρξεν ὁ πολύτιμος αὐτῆς σύμβουλος.

Ἀναχθεὶς οὕτω εἰς τὴν θέσιν τοῦ Ὑποδιοικητοῦ μετὰ τὴν φορὰν ἣν δίδει ἡ ὑπέροχος ἀξία, ἔχει ἤδη εὐρυτέρους τοὺς ὀρίζοντας τῆς δράσεως καὶ τῆς χρησιμοποίησεως τῶν πολλαπλῶν αὐτοῦ προσόντων πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν σκοπῶν τοῦ μεγάλου ἐθνικοῦ ἰδρύματος.

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

Η ΕΠΙΣΚΕΨΙΣ ΤΟΥ "ΧΑΜΗΔΙΕ", ΕΙΣ ΣΥΡΟΝ

(2 Ἰανουαρίου 1913)

Τὰς ἡμέρας αὐτὰς τῆς γενικῆς εὐθυμίας ἃς ἐπιτραπῇ εἰς ἓνα Συριανὸν μία θλιβερά ἀνάμνησις. Ἰσως τὴν ἐλησμόνησε σήμερον ὁ ἑλληνικὸς κόσμος, διότι τὰ πολλὰ εὐτυχήματα σβύνουν γρήγορα τὰς μικρὰς δυστυχίας, διὰ τὴν Σύρον ὅμως καὶ διὰ τοὺς κατοίκους τῆς ἐκείνου οἱ ὅποιοι ἔκαμαν τόσον τραγικὰ τῆς πρώτης Ἰανουαρίου μεθεόρτια θὰ μείνουν ἀλησμόνητοι αἱ στιγμαὶ ἐκεῖναι τῆς θλιβερᾶς ἀγωνίας.

✱

Ἦτον ἡ μεσημβρία τῆς 2 Ἰανουαρίου 1913, ὅταν ἀνεφάνη ἔξωθι τοῦ λιμένος Σύρου τὸ «Χαμηδιέ» μετὰ τὴν παμμεγέθη τουρκικὴν σημαίαν του.

Οἱ κώδωνες τῶν ναῶν τῆς πόλεως ἐσήμαινον τὴν στιγμὴν ἐκείνην, ὡς κατὰ τὸ σῶνθες, τὴν κατὰ τὸ μέσον τῆς ἡμέρας παῦσιν τῆς ἐργασίας.

Ὅσοι ἀναπολοῦσιν ἐν τῇ μνήμῃ των τὸν ἰδιόρρυθμον ἦχον τῶν κωδῶνων τῆς ἡμέρας ἐκείνης, ἐπομένως τοῦ Νέου Ἔτους, συναισθάνονται καὶ σήμερον ἀκόμη ὅτι ὁ ἦχος ἐκεῖνος ἐφαίνετο ὡς νὰ εἶχεν ἄλλην, ἀλλόκοτον σημασίαν. Ὁ ψυχρὸς καιρὸς καθίστα σπανίους τοὺς διαβάτας. Οἱ πλείστοι τῶν οἰκογενειάρχων ἐπροτίμησαν νὰ μείνωσιν ἐν τῇ οἰκίᾳ των, παῖδες δὲ οὐδαμοῦ ἀνε-

φαίνοντο, διότι ἔπαιζαν μετὰ ὅσα χθὲς μόλις τοὺς εἶχαν χαρίσει δῶρα τῆς πρώτης τοῦ ἔτους. Οἱ νεώτεροι μόνον τῶν κατοίκων τῆς πόλεως, ἐπιθυμοῦντες νὰ συνεχίσωσιν ὑπὸ μορφὴν συγχαρητηρίων πρὸς φίλους καὶ συγγενεῖς τὴν κατανάλωσιν ὀρεκτικῶν, ἐκυκλοφόρουν τὴν ὥραν ἐκείνην εἰς τὰ κέντρα.

Ἡ συζήτησις ὅλων ἐστρέφετο εἰς τὰς εἰδήσεις τοῦ πολέμου, ἰδίως ἐπὶ τῆς πολιτορκίας τοῦ Μπιζανίου. Ἦσαν ὅλοι ἡσυχοὶ καὶ ἀνύποπτοι. Κανεὶς δὲ δὲν ἐφαντάζετο ποτὲ προσβολὴν τοῦ ἐχθροῦ ἀπὸ μέρους τῆς θαλάσσης, κατόπιν τῆς ἐνδόξου ναυμαχίας τοῦ Δεκεμβρίου 1912.

Τὰ ὑφαντήρια καὶ νηματουργεῖα, λόγῳ τῆς ζητήσεως προϊόντων των, ἦσαν τὰ μόνα ἐκ τῶν βιομηχανικῶν καταστημάτων τῆς νήσου, ἃτινα ἐξαιρετικῶς εἰργάζοντο τὴν ἡμέραν ταύτην, ἀναγκάζοντα τὰς ἐργατρίδας των, μακρὰν ἀπὸ κάθε ἐορτῆς καὶ χαρὰν, νὰ ἐργάζωνται ἀπὸ πρωῒας ἐορτῆς καὶ χαρὰν, νὰ ἐργάζωνται ἀπὸ πρωῒας πρὸ τοῦ ἀτμοκινήτου ἀργαλιοῦ. Μετὰ τὸν ἦχον τοῦ πλησιεστέρου κώδωνος, ἀγγέλλοντος τὴν μεσημβρίαν, ἐξεχύθησαν εἰς τὰς πρὸ τῶν ἐργοστασίων ὁδοὺς, ὅπως ἐπὶ ποδὸς φάγωσι τὸ λιτὸν αὐτῶν πρόγευμα καὶ ἀναπνεύσωσι καθαρώτερον ἀέρα.

Αΐφνης εἶδης παράξενος, εἶδης ἀνέλπιστος ἦλθεν εἰς τὰ βρίθοντα κόσμου κέντρα τῆς πόλεως:

— «Τούρκικο εἶνε ἂν ἔξω!...»

Πάντες ἀνηγέρθησαν ὡς εἰς ἄνθρωπος, σπεύδοντες πρὸς τὴν παραλίαν ὅπως ἐξακριβώσωσι τὴν ἀλήθειαν τῆς τόσον ἀπροσδοκίτου εἰδήσεως. Τινες δ' αὐτῶν, ἐν οἷς καὶ ἐγώ, διηυθύνθημεν πρὸς τὴν συνοικίαν τοῦ Ἀγίου Νικολάου, ἵνα ἐκεῖθεν ἴδωμεν τὸν δυσάρεστον ἐπισκέπτην.

Θέαμα ἀνέλπιστον καὶ ἀνατριχιαστικὸν ἐφάνη πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μας. Ἐνα κατάλευκον πλοῖον, μὲ τὴν σημαίαν τῆς ἡμισελήνου παμμεγίστην, καὶ μὲ σειρὰς σημάτων διαρκῶς ἀλληλοδιαδεχομένων ἀλλήλα, ὀλοταχῶς ἐβαινε, ἀφίνον ὅπισθ' ἐν τοῦ ἀφρούς ἐπὶ τῆς γαλιναίας θαλάσσης, καὶ ἐνῶ προχωροῦν ἐφθανεν ὀλίγας ἐκατοντάδας μέτρων ἀπὸ τῆς ξηρᾶς ἐστρεφεν ὀπίσω περὶ τὸν μῶλον, ἐπανερχόμενον καὶ πάλιν.

Τὰ παράθυρα καὶ οἱ ἐξῶσται τῶν οἰκῶν τῆς συνοικίας ἦσαν μεστὰ πλήθους καὶ ἰδίως κυριῶν, θεωμένων τοὺς ἐλιγμούς τοῦ τολμηροῦ πλοίου, οὗτινος τὴν τόλμην καὶ οἱ γεροντότεροι, οἱ ἐνθυμούμενοι τὴν καταδίωξιν τῆς «Ἐσπερίας» ὑπὸ τοῦ Χόβαρτ πασᾶ, δὲν ἐφαντάζοντο ποτὲ καὶ μάλιστα κατόπιν τῶν ὅσων ἐμανθάνομεν περὶ ἀρμάδας.

— Μπούμ!

Ἦτον ὁ πρῶτος κανονιοβολισμὸς καὶ σὺν αὐτῷ ἀμέσως αἱ πρῶται κραυγαὶ καὶ λιποθυμῖαι τῶν θεωμένων κυριῶν.

Ὁ κανονιοβολισμὸς οὗτος ἐρρίφθη ἀκριβῶς εἰς τὸ μέρος τῆς θαλάσσης, ἐνθα βυθίζονται τὰ καλώδια τοῦ Ἀγγλικοῦ καὶ Ἑλληνικοῦ Τηλεγραφείου.

Ἦτο συγχρόνως καὶ ἐκφοβισμὸς τοῦ ἐν τῷ λιμένι ἀγγλικοῦ φορητοῦ ἀτμοπλοίου, πρὸς ὃ ἀπηυθύνοντο καὶ τὰ ἀλλεπάλληλα σήματα τοῦ τουρκικοῦ, ἵνα, μετατοπιζόμενον τοῦτο καὶ ἐξερχόμενον τοῦ λιμένος, ἀφήσῃ ἐλευθέραν τὴν θέσιν τοῦ θύματος, τοῦ μεταγωγικοῦ «Μακεδονία», ὅπερ ἦτο καὶ ἡ αἰτία τῆς εἰς Σῦρον ἐλεύσεως τοῦ τουρκικοῦ πλοίου.

Ἦτο συνάμα ἡ πρώτη βολή, ἣτις ἐξηνάγκασε καὶ τὸν ἐπὶ τῆς γραμμῆς Ἀθηνῶν τηλεγραφητὴν νὰ διακόψῃ τὴν τηλεγραφικὴν μετὰ τοῦ συναδέλφου του συνεννόησιν, ἀφοῦ εἶχε προλάβει μόνον νὰ μεταβιβάσῃ εἰς αὐτὸν διακεκομμένην τὴν φράσιν του:

«Ἡ Σῦρος κανονιοβολεῖται ὑπὸ τουρκικοῦ πλοίου!!...»

Ἦτον ἡ φράσις ἡ ὁποία ἐγνώσθη εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ τὰς ἀνεστάτωσε.

Τὸ μεταγωγικὸν «Μακεδονία», ἐν τῷ λιμένι ἠγκυροβολημένον καὶ ἐπισκευαζόμενον, ἵστατο ὡς λέων τῆς Χαιρωνείας, ἐντελῶς ἀκίνητον καὶ ἀτάραχον πρὸ τοῦ ἀναμένοντος αὐτὸ κινδύνου.

Ὁμοβροντία βολίδων ἐρρίφθη κατ' αὐτοῦ. Αὐθωρεῖ, ἐν πάσῃ ταχύτητι, τὸ «Χαμηδιέ» ἀνεχώρησεν, ἐξαφανισθὲν ταχέως πρὸς τὸ μέρος τῆς Μυκόνου.

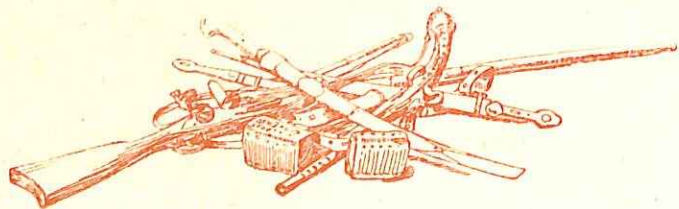
Οἱ πυκνοὶ οὗτοι κανονιοβολισμοὶ μετέδωκαν πλέον τὸν φόβον καὶ εἰς ὅσους τῶν κατοίκων δὲν εἶχον εἰσεῖν ἀντιληφθῇ τὴν ἀφίξιν τοῦ ἐχθροῦ. Ἰδίως δ' ἐτρόμαζον οἱ πρὸς τὸ ἄλλο ἄκρον τῆς πόλεως κατοικοῦντες, διότι ἐκεῖ ἐπιπτον τὰ βλήματα, ὅσα, διαπερῶντα τὴν «Μακεδονίαν» ἢ μὴ ἐπιτυγχάνοντα αὐτήν, ἐθραύοντο ἐπὶ τῶν τοίχων τῶν ἐργοστασίων καὶ οἰκοδομῶν, καθ' ἣν ἀκριβῶς στιγμὴν εἶχον διακόψει τὴν ἐργασίαν τῶν αἱ ἐργάται τῶν ὑφαντηρίων καὶ νηματουργείων.

Ὅποια σκηναὶ τρόμου καὶ ταραχῆς διεξήχθησαν εἰς τὸ μέρος τοῦτο δὲν λέγεται δι' ὀλίγων, διότι ἐκεῖ ἀκριβῶς συνέβησαν καὶ δυστυχήματα ἐκ τῶν βλημάτων τοῦ «Χαμηδιέ».

Πλὴν πάντα ταῦτα, ὡς καὶ πλεῖστα ἄλλα λυπηρὰ ἐπακόλουθα τῆς εἰς Σῦρον ἀφίξεως τοῦ τουρκικοῦ πλοίου, θεωρῶ προτιμότερον ν' ἀποσιπῇσιν καὶ τὰ ἀφίνω εἰς λυπηρὰν μόνον ἀνὰ μνησιν τῶν κατὰ τὰς τρομερὰς ἐκείνας στιγμὰς εὐρεθέντων ἐν Σύρῳ.

Ἀργότερα, τὴν ἀνησιχίαν ἐκείνην καὶ τὴν ταραχὴν τῶν κατοίκων διέλυσεν ἡ χαρμόσυνος εἶδησις τῆς ἐνδόξου ναυμαχίας τῆς 5 Ἰανουαρίου 1913.

Σ. ΒΑΦΙΑΔΑΚΗΣ

ΦΥΛΛΑ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ

ΕΝΑ ΒΗΜΑ ΕΜΠΡΟΣ...

Τοῦ φτωχοῦ τὸ εὖρημα «ἡ καρφὶ ἢ πέταλο», πιστεύει ὅλος ὁ κόσμος. Κάποτε ὅμως καὶ... σημειωματάριον, ὅπως ἓνα, ποῦ ἐφθασεν ἕως τὰ χέρια μου, αὐτὰς τὰς ἡμέρας. Ἀνῆκει, καθὼς φαίνεται, εἰς κανένα ἀνύπανδρον γκρινιάρην. Καὶ ἀποσπῶ, ἐδῶ, ὀλίγα φύλλα του:

«Μόλις τὰ τραπεζάκια τοῦ ὑπαιθρίου μικρεμπορίου κάμουν τὴν προσωρινὴν των ἐγκατάστασιν εἰς τοὺς κεντρικοὺς δρόμους, καταλαμβάνομαι ἀπὸ τὴν δυσφορίαν, ποῦ μὲ κυριεύει, κάθε χρόνον, αὐτὴν τὴν ἐποχὴν, εἰς τὴν προσέγγισιν τῆς Πρωτοχρονιάς.

Ἡ Ἀθήνα μας γεμίζει θόρυβον, ἀνησιχίαν, θράσος: τὸ κῦμα τῶν ἀνθρώπων, ποῦ σπεύδουν πρὸς τὰ «μαγαζιά», ὀγκώνεται ὑπερβολικά.

Μερικὲς βιτρίνες, ἔπειτα, καταντοῦν ἀναιδεῖς ἀπέναντι τῶν ἀδυνάτων, ὕβρις πρὸς τὴν φτώχειαν.

Τί ὥραϊα, ποῦ θὰ ἦτον, ἂν ἠμποροῦσε κανεὶς, ὅλον αὐτὸ τὸ διάστημα, νὰ μεταμορφωθῇ εἰς ἀλήτην. Ἄν ἠμποροῦσα νὰ γίνω ὑπερήφανος ζητιᾶνος, δηλαδή ζητιᾶνος, ποῦ νὰ μὴ δέχεται ἐλεημοσύνην, θὰ ἔπιανα θέσιν ἐμπρὸς εἰς τῆς ἐλκυστικῆς αὐτῆς βιτρίνης καί, μ' ἐπιτηδευμένην βουλιμίαν, θὰ ἐνωχλοῦσα τὴν πελατεῖαν, τῆς εὖμορφης κυρίως καὶ τοὺς πολυσάρκους κυρίους, ποῦ παραγγέλλουν τὰ ὀρεκτικὰ φοα-γκρά, τοὺς παχεῖς γάλους καὶ τὰ γαργαλιστικὰ γουρουνόπουλα, τὰ ἐκλεκτικὰ ὀπωρικά καὶ τὰ φρόνκεμα γλυκίσματα: διὰ νὰ γίνεταί δὲ ζωηρότερα ἢ ἀντίθεσις, θὰ ἐρροκάνιζα, ἀναιδέστατα, ἓνα κρομμύδι ὠμὸ ἢ, ἀκόμη καλύτερα, θὰ ἔπεφτα λιπόθυμος ἀπὸ... ἀσιτίαν! Καὶ ὕστερ' ἀπ' ἔξω ἀπὸ τὰ μεγάλα καταστήματα τῶν ὑφασμάτων καὶ τῶν νεωτερισμῶν, θὰ ἐκαίνα μίαν ἐμφάνισιν μὲ σχισμένο πουνάμισο καὶ θὰ μετεχειρίζομουν ἀντὶ μανδηλιοῦ τὴν ἀποκρουστικὴν μέθοδον τῶν δακτύλων! ὦ! πῶς θὰ διεσκέδαζα, ἂν ἦμουν ὑπερήφανος... ζητιᾶνος!

Ἐμπρὸς εἰς τῆς βιτρίνης μὲ τὰ κοσμήματα, κάθε εὖμορφη γυναῖκα σταματᾷ, θαμβωμένη. Κάποιος ἱππότης τοῦ περασμένου αἰῶνος ἐμεινεν ἱστορικός, διότι εἶχε τὴν ἔμπνευσιν νὰ εἰπῇ πρὸς φίλην του: «Ἀγαπητή μου, μὴ κυττάζῃς αὐτὸ τὸ ἄστρον, διότι δὲν ἠμπορῶ νὰ σοῦ τὸ προσφέρω». Καὶ ὅμως δὲν ἐρριψοκινδύνευσεν μεγάλα πράγματα. Ἦμποροῦσε νὰ ἐκστομίσῃ αὐτὰ τὴν ἀνοησίαν, μὲ τὴν βεβαιότητα ὅτι ἡ φίλη του θὰ τὸν ἠγάπα, κατόπιν, περισσότερον, διότι τῆς ἐξεφράσθη μὲ τόσην λεπτότητα. Ἀλλοίμον ὅμως, ἂν κανεὶς σύγχρονος ἤθελε τολμήσει νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν ἀνοησίαν αὐτήν! Κάθε φορὰν, ποῦ εἶπα πρὸς φίλην μου: «Ἀγαπητή μου, μὴ κυττάζῃς αὐτὸ τὸ διαμάντι (ἢ τὸ ρουμπίνι), διότι δὲν ἠμπορῶ νὰ σοῦ τὸ προσφέρω», τὸ ἐπρομηθεύθῃ, πάντοτε, κατὰ τρόπον, εἰς τὸν ὅποιον βεβαίως δὲν θὰ κατέφευγεν, ἂν ἐπρόκειτο περὶ... ἄστρον!

Ἐγνώρισα ἰδιότροπον, ὁ ὁποῖος παρηκολούθει καθ' ὁδὸν ὥραϊας κυρίας καὶ ὁσάκις παρακολουθούμενη ἑσταμένα ἐμπρὸς εἰς κομματοπωλεῖον, ἐστέκετο καὶ αὐτός, ὅπισθ' ἐκ τῆς, καὶ ἐψιθύριζε:

— Τί θὰ σ' εὐχαριστοῦσεν ἀπ' ὅλ' αὐτά, ἀγάπη μου;

— Ἀ! αὐτὸ τὸ δαχτυλίδι εἶναι πολὺ ὥραϊο!

— Σ' ἀρέσει;

— ὦ! ναί!

— Λοιπὸν, ἔμπα νὰ τὸ ἀγοράσῃς!

Καὶ ἀπεμαρύνετο, ἀδιάφορος!

*

«Τί ἀνῆθικος ἐποχὴ! Ζηλεύουν ὑπερβολικὰ τοὺς πλουσίους καὶ δὲν συμπονοῦν ἀρκετὰ τοὺς πτωχοὺς!...»

Ἐπάρχουν γυναῖκες ἐντιμότεραι ὅλον τὸν ἄλλον καιρὸν καὶ ὅμως κατακτώμεναι εὐκολώτατα τὴν ἐβδομάδα, ποῦ προηγεῖται τῆς Πρω-

Παρακαλούμεν τοὺς Κυρίους Συνδρομητάς, τῶν ὁποίων ἔληξεν ἡ ἐγγραφή, νὰ ἐμβάζουν εἰς τὸ Γραφεῖον τὴν εἰς τὸ ἐλάχιστον ὑποβιβασθεῖσαν συνδρομὴν των, ἢ ν' ἀγγέλλουν τὴν διάθεσιν αὐτῶν ὅπως συνεχίσουν τὴν ἐγγραφὴν των, ἐμβάζοντες ἀργότερα τὸ ἀντίτιμον αὐτῆς. Εἶναι μικρὰ βοήθεια αὐτῇ, ἀπέναντι τῶν ἀπείρων κόπων καὶ δαπανῶν εἰς αὐτὸ περιοδικὸν ὑποβάλλεται πρὸς πλουσίαν καὶ εὐσυνείδητον ἐμφάνισίν του. Τὴν αὐτὴν παράκλησιν ὑποβάλλομεν καὶ πρὸς τοὺς Κυρίους Συνδρομητάς οἵτινες, διὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον λόγον, ἐπιθυμοῦν νὰ διακόψουν τὴν ἀνάγνωσιν τῶν «Παναθηναίων». Θὰ εἴμεθα καὶ εἰς αὐτοὺς εὐγνώμονες ἂν, μὲ τὴν λήψιν τοῦ τελευταίου τεύχους τῆς ἐγγραφῆς των, μᾶς ἀναγγέλλουν τὴν διάθεσιν των ὅπως μὴ τοὺς ἀποσταλῇ ἄλλο.

✱

Καθὼς βλέπουν οἱ ἀναγνώσται μας, τὸ τεῦχος αὐτὸ ἐξεδόθη ἐπὶ χάριτος ὅχι λευκοῦ, διὰ τοῦτο ὅμως ὅχι ὀλιγότερον σπανίου, δυστυχῶς δὲ διπλάσις τιμὴς τοῦ συνηθούς χάριτος τῶν «Παναθηναίων». Ὁ χάρις αὐτὸς εἶναι ὁ τελευταῖος ὁ ὁποῖος κατωρθώθη νὰ ἐξοικονομηθῇ ἐν Ἀθήναις. Τὸ ἀτιμολόγιον «Κάλυμνος», εἰς ὃ ἐφορτώθη λευκὸς χάρις «Παναθηναίων» πρὸ τεσσάρων μηνῶν, συνελήφθη αἰχμάλωτον πολέμου καὶ κρατεῖται εἰς Μάλταν. Δευτέρα παραγγελία εἰς Ὀλλανδίαν ἀναμένεται ἀπὸ μηνός. Συνεπῶς, παρακαλοῦμεν τοὺς ἀναγνώστας μας, ἀφοῦ πιστεύσουν εἰς τὰς πραγματικὰς πρὸς καλὴν τοῦ περιοδικοῦ ἐμφάνισιν προσπάθειάς μας, νὰ συγχωρήσουν τὰ «Παναθήναια» ἂν ἡ συρροὴ τῶν δυσχερειῶν τὰ ἀναγκάσῃ ἐπὶ ἕνα ἢ δύο μῆνας νὰ ἐκτυπωθοῦν εἰς χάριτην κατωτέρας ποιότητος.

✱

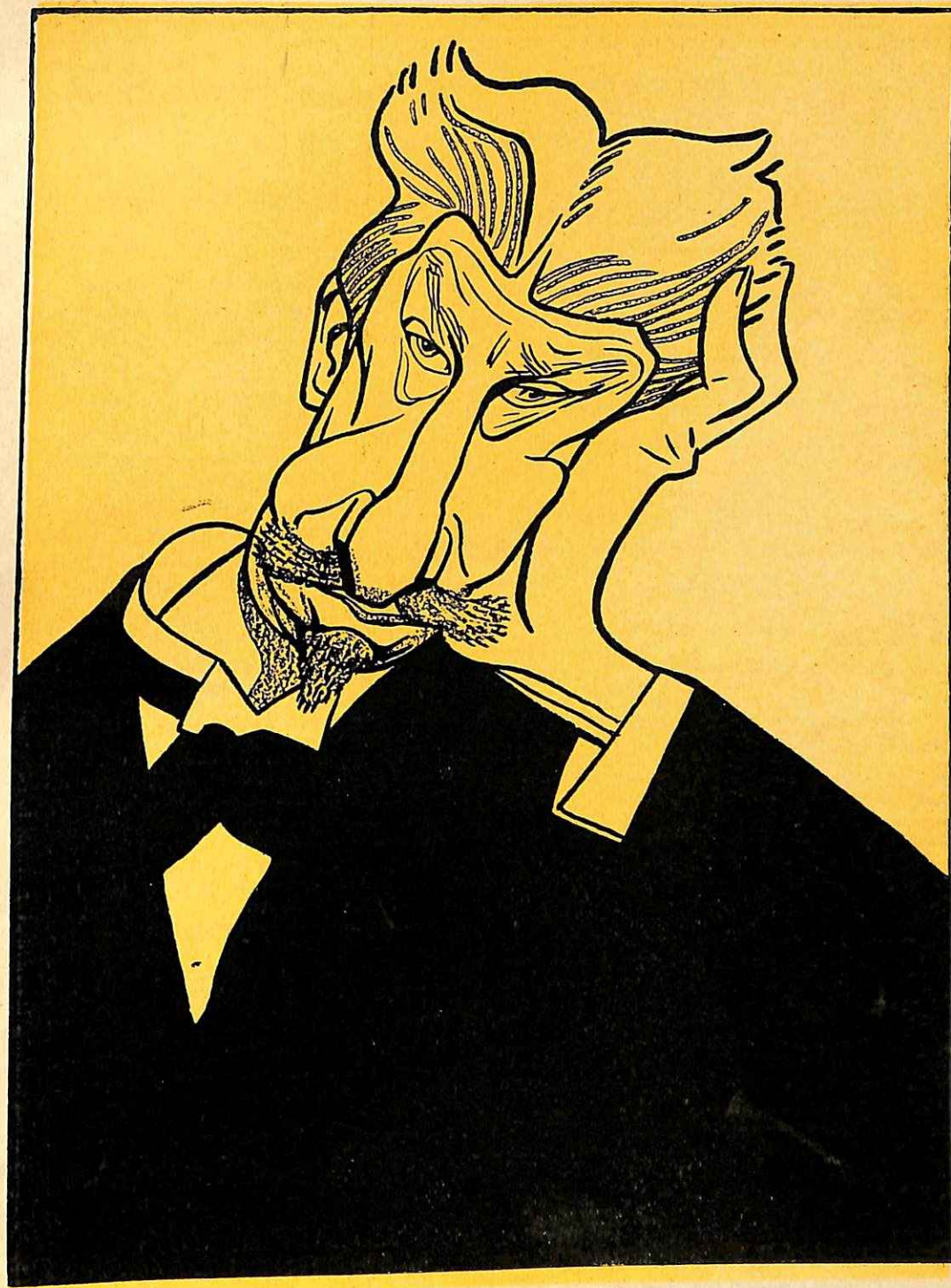
ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Φιλότεχνον Κυρία, Πειραιᾶ. Ἡ τέχνη, Κυρία μου, ἔχει καρδίαν ἀλλὰ ἔχει καὶ στόμαχον, ὅπως κάθε κυρία. Καὶ ἡ μὲν καρδιά της τρέφεται μὲ αἰσθήματα, ὅπως πιθανὸν καὶ ἡ ἰδική σας, ὁ στόμαχος ὅμως τρέφεται μὲ ἀκριβὰς τοῦλάχιστον καὶ μέλι ἄγριον, ὅπως ὁ Ἅγ. Ἰωάννης: ἂν ἀποφασίσωμεν λοιπὸν νὰ τὴν ὑπηρετοῦμεν μόνον μὲ αἰσθήματα, κίνδυνος ὑπάρχει ν' ἀποθάνῃ ἐξ ἀσιτίας καὶ θὰ εἶναι πολὺ ἀργὰ διὰ νὰ τὴν

ἀναστήσωμεν τότε μὲ τὰς συμβουλὰς σας. — **Κύριον 1. Νικολάου.** Δράμα τρίπρακτον; «Τὸν κεραυνὸν εἰς φάκελλον εὐδὴ κεκλεισμένον;» Ποτέ. Ἐδοκιμάσαμεν ἐν τούτοις ν' ἀναγνώσωμεν τὴν πρώτην πράξιν, καὶ αἷμα ἐτελειώσαμεν τὴν πρώτην σκηνήν, ἐπροτιμήσαμεν νὰ σᾶς γράψωμεν τὰς γραμμὰς αὐτάς, τὰς ὁποίας, βεβαιωθῆτε, σᾶς γράφομεν μὲ πολὺν πόνον ψυχῆς. — **Κύριον Ν. Ι. Σταθ.** Ἐνταῦθα. Ἐπανερχόμεθα. Δὲν ἐθυμώσαμεν ποτέ κάθε ἄλλο. Ἐγράψαμεν μόνον εἰς ὀλίγα τὴν γνώμην μας, φρονούντες ὅτι εἶναι παράλογον νὰ τὴν κρύπτωμεν. Μεταξὺ ἡμῶν καὶ τῶν μαλλιαρῶν δὲν ὑπάρχει γλωσσικὸν μόνον χάσμα: αὐτὸ πιθανὸν νὰ καλυφθῇ κάποτε, ἀφοῦ ἀμφοτέρωθεν γίνονται ὑποχωρήσεις. Ὑπάρχει πρὸ παντὸς διαφορὰ ἰδεῶν, τρόπου τοῦ σκέπτεσθαι καὶ ἀντιλήψεως. «Ὅ,τι δημοσιεύεται εἰς τὰ «Παναθήναια», εἶναι νοητόν. Τὸ ἐννοοῦμεν ἢ τὸ νοιώθουμεν-ὅπως θέλετε. Ἐνῶ ὅ,τι δημοσιεύεται εἰς τὸ Περιοδικόν, περὶ τοῦ ὁποίου μᾶς γράφετε, εἶναι πάντα σχεδὸν δυσνόητον ἢ... ἀνόητον-ὅπως θέλετε. — **Κύριον Κ. Δημητρε.** Ἐνταῦθα. Γελοιογραφία «Ἀστὴς Νιέλσεν» ἐλήφθη, ἀλλὰ δὲν θὰ τὴν δημοσιεύσωμεν, ἂν καὶ ὁμοιάζει καταπληκτικὰ. Μᾶς ἐνδιαφέρει τόσον ἡ ὁμοιότης ὅσον τὸ καλὸν σχέδιον: καὶ μὲ τὸ σχέδιον αὐτὸ ἡ τέχνη εὐρίσκεται εἰς σοβαρωτάτην διαμάχην. — **Ντ. Π. Σ.** δὸς Ἀλωπεκῆς. Σᾶς ἐγράψαμεν ταχυδρομικῶς. — **Ν. Σ. Χαλ.** Ἐνταῦθα. Ἐλήφθη τὸ ἐρωτικώτατον ποίημα. Ἀτυχῶς ὅμως καὶ μὲ ὅλην τὴν καλὴν θέλησιν δὲν θὰ ἰδῇ τὸ φῶς τῆς ἡμέρας εἰς τὰ «Παναθήναια». Ἄν ἔχετε ἄλλο τίποτε, στείλατέ το. — **Δεσποινίδα Σένην.** Φάληρον. Μάλιστα. Εἶναι ὀλίγοι, ὥρατο καὶ μὲ πολλὴν στοργὴν γραμμένοι οἱ στίχοι σας: ἡμπορεῖ κανεὶς νὰ εἰπῇ δι' αὐτοὺς ὅτι τοὺς ἐκάματε τὸσον ὀλίγους

pour les faire avec soin

ὅπως λέγει ὁ Musset. Θὰ τοὺς δημοσιεύσωμεν, ὅταν ἔλθῃ ἡ σειρά των. — **Ἀνταποκριτὴν Ρώμην.** Τὰ σχέδια τῶν δύο Ἰταλῶν ζωγράφων εἶναι, χωρὶς καμμίαν ὑπερβολήν, οἰκτρὰ. Ἄν εἰς τὴν πατρίδα τοῦ Ραφαήλου ἡ τέχνη ἔχει φθάσει τόσον χαμηλὰ, συλλυπούμεθα τὸν Ραφαήλον, τὴν πατρίδα του καὶ τὴν τέχνην. — **Κυρίου Βλαδ.** Μένειν Καθηγητὴν Πανεπιστημίου, κ. Βασιλείδην Ἰατρόν, κ. Σωτ. Ζαχαρίαν, κ. Β. Γκιζήν Ἰατρόν, κ. Ἰ. Οἰκονομίδην, κ. Κ. Φίλωναν, Ταμίαν Α. Μ. τοῦ Βασιλέως, κ. Πέτρον Μανρομυχάλην, κ. Ν. Τσοῦτην Ἰατρόν, κ. Ἰ. Ἀλεξόπουλον, κ. Ἰ. Ανγινόν, κ. Ἀντ. Σταθάτον, κ. Ἰ. Σαῖτην, κ. Πέτρο. Κανάκη, κ. Γ. Σαμαρίδην, κ. Ἀλέ. Χωρήμεν, κ. Ἡλ. Μελισσουργόν, Ἀντεισαγγελέα πρωτοδικῶν, Ἐνταῦθα. — Ἐλάβομεν συνδρομὰς Ὑμῶν καὶ ἐχαριστοῦμεν θερμῶς. Εὐχαριστοῦμεν ἰδιαίτερον τὴν πόλιν τῆς Μυτιλήνης διὰ τὴν θερμὴν τῶν «Παναθηναίων» ὑποδοχήν, ἡ ὁποία δημιουργεῖ νέας εἰς αὐτὰ ὑποχρεώσεις. Ὁ χρόνος καὶ ὁ χρόνος δὲν ἐπιτρέπουν ν' ἀπασχολήσωμεν σήμερον αὐτοὺς μὲ εὐχαριστήρια, τῶν ὁποίων ἄλλως τε δὲ ἔχουν ἀνάγκην, θὰ φροντίσωμεν ὅμως ἄλλαν νὰ ποδώσωμεν ὅ,τι μᾶς ἔδωκεν ὁ εὐγενὴς τῆς Μυτιλήνης κόσμος εἰς ἐνθάρρυνσιν καὶ συμπάθειαν. — **Κύριον Τσανακλήν, Κάϊρον.** Ἐλάβομεν ἐπιταγὴν, εὐχαριστοῦμεν. — **Κύριον Ι. Παπ. Πύργον.** Ἐλάβομεν, ἐχαριστοῦμεν. — **Κύριον Σ. Σταμ.** Εὐχαριστοῦμεν θερμότερον

Georg Brandes.

ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΝΕΥΡΙΚΩΝ
ΒΛΑΒΙΑΝΕΙΟΝ
ΠΑΤΗΣΙΑ

Ἡ πρώτη καὶ τελειοτάτη
Νευρολογικὴ Κλινικὴ

Κατὰ τὴν ὁμόφωνον γνώμην καὶ διδασκαλίαν
τῶν διαπρεπεστέρων Νευρολόγων καὶ Ψυχιά-
τρων μόνον ἐν τῇ Κλινικῇ θεραπεύονται τελείως

Η ΝΕΥΡΑΣΘΕΝΕΙΑ, ΥΣΤΕΡΙΑ

καὶ λοιπαὶ **ΝΕΥΡΩΣΕΙΣ** καὶ **ΨΥΧΩΣΕΙΣ**

ἀκόμη καὶ αἱ χρονιώταται καὶ δυσίατοι ἐξ οἰα-
σθήποτε αἰτίας προερχόμεναι, ὡσαύτως δὲ πάνο-
πλος θεραπευτικῶς τελεῖται ἡ νοσηλεία τῶν ἐξ
ὀργανικῶν νοσημάτων καὶ νευρο-ἀρθριτισμοῦ
πασχόντων μετὰ ποικίλων ἐκδηλώσεων.

Ὁ Διευθυντὴς κ. **ΒΛΑΒΙΑΝΟΣ** δέχεται τοὺς
εἰσακτέους καθ' ἃς ὥρας καὶ τοὺς πάσχοντας ἐκ

ΝΕΥΡΙΚΩΝ καὶ **ΨΥΧΙΚΩΝ**

νοσημάτων καθ' ἐκάστην 10-12 π. μ. καὶ
5-6 μ. μ. ἐν τῇ ἐν Ἀθήναις οἰκίᾳ του

ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ 45

Ἐναντὶ Ἀρσακείου, Μέγαρον Μελά - Ἀριθ. Τηλεφ. 200

56 ΣΟΝΟΥΟΣ
Α. ΑΝΕΑΝΑΡΙΑΝΟΥ
ΟΔΟΝΤΟΙΑΤΡΕΙΟΝ
ΚΑΙ ΟΔΟΝΤΟΛΟΓΙΚΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ
ΒΡΙΓΓΕ

Ο ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

Γνωστοποιεῖ, πρὸς ἀποφυγὴν ἀπενκαίου, ὅτι
τὴν 29 καὶ 30 τοῦ μηνὸς Δεκεμβρίου ἐ. ἐ. θὰ
ἐκτελεσθῇ βολὴ πυροβολικοῦ εἰς τὸν παρὰ τὸ
Γουδῆ χώρον, τὸ περιλαμβανόμενον πρὸς βορ-
ρᾶν μετὰ ἐκκλησίας Ἀγίου Θωμᾶ δι' Ἀγίου
Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, πρὸς νότον ἀπὸ Ἀγίου
Θωμᾶ εἰς Καισαριανὴν καὶ πρὸς ἀνατολὰς
μετὰ Πισσοῦ καὶ Καισαριανῆς.

Ὁ Δήμαρχος **Ε. ΜΠΕΝΑΚΗΣ**

ΛΟΥΤΗΡΑΣ ΧΥΤΟΣΙΔΗΡΟΥΣ ΣΜΑΛΤΩΜΕΝΟΥΣ

Θερμοσίφωνα, Νιπτήρας ἐκ πορσελάνης
κτλ. Ἀγγλικοῦ Οἴκου **Twyfords Ltd** ἐν
μεγάλῃ παρακαταθήκῃ εὐρίσκετε εἰς τὸ

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ

ΓΕΩΡΓΙΟΥ Κ. ΒΕΝΤΟΥΡΗ

Πανεπιστημίου 71

Ὡς καὶ ὅλα τὰ εἶδη οἰκοδομικῆς: Σιδηροδο-
κούς, Πλάκας Μωσαϊκὰς ἐκ σιμέντιου κτλ.

ΑΘΗΝΑΙ - Ὁδὸς Ἑρμοῦ 274

ΑΠΟΘΗΚΑΙ ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ

Σ. Π. Α. Π.

Ἀναχωρήσεις ἐξ Ἀθηνῶν

6.30 π.μ. Διὰ Κόρινθον, Ναύπλιον, Τρίπολιν, Με-
γαλόπολιν, Κυπαρισσίαν, Καλάμας.

7.05 > Διὰ Κόρινθον, Καλάβρυτα, Πάτρας, Κυλ-
λήνην (λουτρά), Πύργον, Ὀλύμπια.

8.20 > Διὰ Κόρινθον καὶ τὰς μέχρις Ἀκράτας
στάσεις.

1.00 μ.μ. Διὰ Κόρινθον, Ναύπλιον, Πάτρας.

Ἀναχωρήσεις ἐκ Πατρῶν

7.30 π.μ. Διὰ Κόρινθον, Ἀθήνας.

11.40 > Διὰ Καλάβρυτα, Κόρινθον, Ναύπλιον,
Ἀθήνας.

6.30 > Διὰ Κυλλήνην (λουτρά), Πύργον, Ὀλύ-
μπια, Κυπαρισσίαν, Καλάμας, Μεγα-
λόπολιν, Τρίπολιν.

3.45 μ.μ. Διὰ Κυλλήνην (λουτρά), Πύργον, Ὀλύμπια.

Ἀναχωρήσεις ἐκ Καλαμῶν

7.00 π.μ. Διὰ Κυπαρισσίαν, Ὀλύμπια, Πύργον,
Πάτρας, Μεγαλόπολιν, Τρίπολιν, Ναύ-
πλιον, Ἀθήνας.

12.05 > Διὰ Πύργον, Ὀλύμπια, Τρίπολιν.

ΑΦΙΞΕΙΣ ΕΙΣ ΑΘΗΝΑΣ

4.40 μ.μ. Ἐκ Πατρῶν, Τριπόλεως, Ναυπλίου.

6.15 > Τοπικὴ ἐκ Κόρινθου.

7.05 > Ἐξ Ὀλυμπίων, Πύργου, Κυλλήνης (λου-
τρῶν), Πατρῶν, Καλαβρύτων.

8.05 > Ἐκ Καλαμῶν, Κυπαρισσίας, Μεγαλο-
πόλεως, Τριπόλεως, Ναυπλίου.

ΧΙΛΙΟΜΕΤΡΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑΡΙΑ ΤΑΞΕΙΔΙΩΝ

1000 χιλιόμε.	Α' Θ.	Δρ.	90	διαρκείας
ἐκπτώσις 25 %	Β'	>	75	6 μηνῶν
	Γ'	>	45	
2500 χιλιόμε.	Α' Θ.	Δρ.	210	διαρκείας
ἐκπτώσις 30 %	Β'	>	175	12 μηνῶν
	Γ'	>	105	

ΕΙΣΙΤΗΡΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

Ἰσχύοντα μετὰ Πειραιῶς, Ναυπλίου, Μύλων, Κο-
ρίνθου, Κυλλήνης, Πύργου, Ὀλυμπίων.

Α' θ. ἐτήσι. Δρ. 504 ἐξάμ. 294 τρίμ. 168
Β' θ. > 362 > 211 > 121

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ Η "ΑΝΑΤΟΛΗ,"

ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΟΣ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΠΙΝΑΞ

ΕΤΗ	Συνομολογηθεί- σαι ασφάλειαι	Ποσόν τῶν ἐν ισχύϊ ασφαλειῶν κατὰ τὸ λήξαν ἔτος	Αποζημιώσεις πληρωθεῖσαι	Μαθηματικά ἀποθέματα εἰς τὸ τέλος τοῦ ἔτους	Μαθηματικά ἀποθέ- ματα καὶ περιουσία τῆς Ἑταιρείας εἰς τὸ τέλος τοῦ ἔτους
1909	5,080,877.—	4,343,375.75	69,226.—	303,389.59	1,260,676.29
1910	5,566,628.75	7,814,946.50	105,830.45	640,280.73	1,650,903.12
1911	5,920,850.50	11,261,585.—	229,795.10	1,040,782.39	2,097,674.18
1912	4,011,977.30	12,813,291.—	300,204.75	1,523,360.20	2,595,069.50
1913	4,560,060.—	13,917,213.—	384,653.—	1,972,031.—	2,977,431.01

Σημ. Ἡ ἐλάττωσις τῶν παραγωγικῶν ἀποτελεσμάτων κατὰ τὰ ἔτη 1912 καὶ 1913 ὀφείλεται εἰς τὴν ἐμπόλεμον κατάστασιν.

Τὰ Ὀφθαλμικὰ ὑσώματα
θεραπεύονται ἐν τῇ τελείᾳ κλινικῇ τοῦ
ειδικοῦ ὀφθαλμολόγου
Σπῆλιου Ι. Χαραμῆ
Τ. ἐφηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου κλπ.
ἐν τῇ Ὀφθαλμολογικῇ Σχολῇ τῶν
Παρισίων σπουδάζαντος κλπ.
20 Ὁδὸς Πειραιῶς 20
Ἀθήναι, Τηλέφωνον 654.

Ο ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

Προκηρύσσει διαγωνισμόν πρὸς ἐκπό-
ρησιν δύο μελετῶν: Α') Διὰ τὴν ἀνακαί-
ρισιν καὶ μετὰδοῦθιμιν τῶν προσόψεων
τοῦ Δημοτικοῦ Καταστήματος καὶ Β') Διὰ
τὴν ἀνέγερσιν νέου περιφράγματος καὶ εἰ-
σόδου ἐν τῷ Α' Νεκροταφείῳ.

Οἱ διαγωνιζομένοι δέον νὰ ὑποβά-
λωσι τὰς μελέτας αὐτῶν εἰς τὴν Διεύθυνσιν
τῆς Μηχανικῆς τοῦ Δήμου Ὑψηροσίας μέ-
χρι τῆς 31 Ἰανουαρίου 1915, σφραγισμέ-
νοι πρὸς τοὺς ὁρους τῆς διακηρύξεως,
τῆς ὁποίας δύνανται νὰ λάβωσι γνῶσιν οἱ
βουλούμενοι ἐν τῷ Δημοτικῷ Καταστήματι
(Γραφεῖον Διευθύνσεως Μηχανικῆς Ὑψη-
ροσίας).

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 18 Νοεμβρίου 1914.

Ὁ Δήμαρχος Ε. ΜΠΕΝΑΚΗΣ

ΒΙΒΛΙΟΔΕΤΕΙΟΝ Β. ΚΟΝΤΟΜΑΝΩΛΗ

ὉΔΟΣ ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ 3

Always Drink

FRAGRANT-DELICIOUS SOLD IN
LEAD PACKETS & DECORATED TINS

BLUE-CROSS-TEA.

ΤΕΙΑ ΚΥΑΝΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

Εἶναι τὰ ἄριστα πάντων. Διὰ τοῦτο ὅπου εἰσῆ-
χθησαν ἐπεβλήθησαν γενικῶς. Ἡ συσκευὴ τῶν
εἰς πακέτα καὶ κυτία μετὰ τὸ σῆμα τοῦ ΚΥΑΝΟΥ
ΣΤΑΥΡΟΥ γίνεται ἐν Λονδίνῳ ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν
ἀνωτέρων ὑπαλλήλων τοῦ Ἀγγλικοῦ Κράτους.

Πωλοῦνται εἰς ὅλα τὰ ἐδωδιμοπωλεῖα.

* ΠΡΟΣΟΧΗ Εἰς τὸ ΣΗΜΑ *

Γεν. ἀντιπρόσωπος διὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ Κρήτην:

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α. ΚΟΛΛΑΣ

Ἐν Πειραιεῖ (Λεωφόρος Γεωργίου Α' 10^α)

KONIAK

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ
ΟΙΝΩΝ ΚΑΙ ΟΙΝΟΠΝΕΥΜΑΤΩΝ

ΚΑΘΑΡΟΝ ΑΠΟΣΤΑΓΜΑ ΟΙΝΟΥ

ΛΥΓΙΖΟΥΝ ΑΛΛΑ

ΑΜΙΑΝΤΑ
ΜΕΤΑΞΟΤΑ
ΒΟΤΡΥ

ΔΕΝ ΣΠΑΖΟΥΝ

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ

ΕΝ ΔΡΡΙΝΙΩ
ΑΙΓΙΩ
ΑΛΜΥΡΩ
ΑΜΑΛΙΑΔΙ
ΑΜΦΙΣΣΗ
ΑΡΤΗΙ
ΑΤΑΛΑΝΤΗ
ΒΟΛΩ
ΓΥΘΕΙΩ
ΔΗΜΗΤΣΑΝΗ
ΖΑΚΥΝΘΩ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
ΦΗΒΑΙΣ
ΦΗΡΑΙ
ΙΘΑΚΗ
ΙΩΑΝΝΙΝΟΙΣ
ΚΑΒΑΛΑΙ
ΚΑΛΑΒΡΥΤΟΙΣ
ΚΑΛΑΜΑΙΣ
ΚΑΡΔΙΤΣΗ
ΚΕΡΚΥΡΑΙ
ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΙ
ΚΟΡΙΝΘΩ
ΚΥΘΗΡΟΙΣ

*

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΖΑΪΜΗΣ

ΣΥΝΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΧΡ. ΖΩΓΡΑΦΟΣ

ΥΠΟΔΙΟΙΚΗΤΑΙ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΡΟΣΟΠΟΥΛΟΣ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΑΞΙΜΟΣ

*

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ

ΕΝ ΚΥΠΑΡΙΣΣΙΑΙ
ΚΥΜΗΙ
ΛΑΜΙΑΙ
ΛΑΡΙΣΣΗ
ΛΕΒΑΔΕΙΑΙ
ΛΕΥΚΑΔΙ
ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΕΙ
ΜΕΣΣΟΛΟΓΓΙΩ
ΜΕΣΣΗΝΗ
ΝΑΥΠΑΚΤΩ
ΠΑΞΟΙΣ
ΠΑΤΡΑΙΣ
ΠΕΙΡΑΙΕΙ
ΠΥΛΩ
ΠΥΡΓΩ
ΠΟΡΩ
ΣΠΑΡΤΗ
ΣΥΡΩ
ΤΡΙΚΚΑΛΟΙΣ
ΤΡΙΠΟΛΕΙ
ΧΑΛΚΙΔΙ
ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟΝ
ΕΝ ΣΚΟΠΕΛΩ

ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ